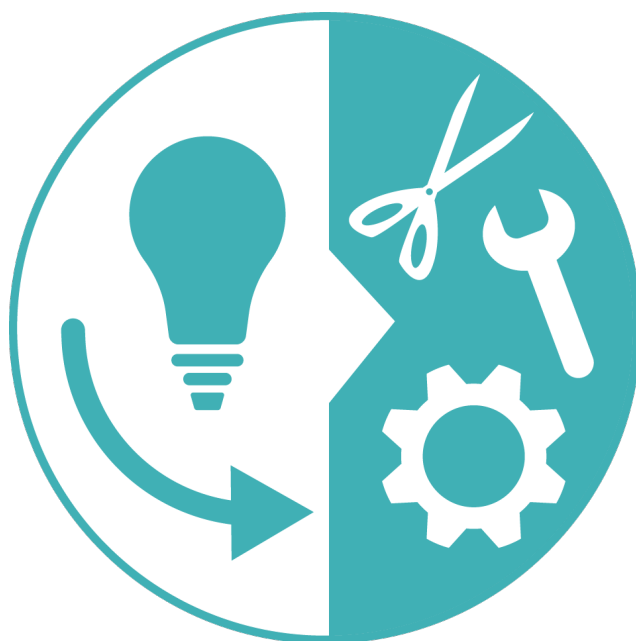

Arbejdsmarkedstilknytning for voksne med lavt færdighedsniveau

Delrapport PIAAC Cycle 2 (2022/23)

*Arbejdsmarkedstilknytning for voksne med lavt færdighedsniveau
– Delrapport PIAAC Cycle 2 (2022/23)*

© VIVE og forfatterne, 2025

e-ISBN: 978-87-7582-495-3

Projekt: 301364

Finansiering: Børne- og Undervisningsministeriet, Beskæftigelsesministeriet,
Finansministeriet, Erhvervsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet og
Udlændinge- og Integrationsministeriet

VIVE

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

VIVE støtter FN's verdensmål og angiver her, hvilket eller hvilke verdensmål der knytter sig til publikationen.

Forord

Basale færdigheder i læsning og regning har en stærk sammenhæng med den enkeltes beskæftigelsesmuligheder. Denne rapport fokuserer specifikt på arbejdsmarkedstilknytningen blandt de over 620.000 16-65-årige, der i 2022/23 havde regnefærdigheder på lavt niveau. Formålet er at bidrage med ny viden om, hvordan et lavt færdighedsniveau hænger sammen med forskellige aspekter af deltagelse på arbejdsmarkedet.

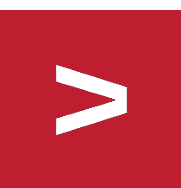
Rapporten er udarbejdet af senioranalytiker Christian Højgaard Mikkelsen, analytiker Johannes Kroustrup og seniorforsker Vibeke Jakobsen, der også har været projektleder for undersøgelsen.

Udkast til rapporten er læst og kommenteret af to reviewere, der takkes for indsigtsfulde og konstruktive kommentarer.

Undersøgelsen er bestilt af Børne- og Undervisningsministeriet og finansieret af Børne- og Undervisningsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Erhvervsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Kræn Blume Jensen

Forsknings- og analysechef for VIVE Sociale forhold og Arbejdsmarked

Indholdsfortegnelse

Hovedresultater	6
Afrapportering	11
1 Indledning	12
1.1 Formål	13
1.2 Regnefærdigheder og PIAAC2	14
1.3 Rapportens datagrundlag	17
1.4 Metode og afgrænsning	18
2 Beskrivelse af personer med lavt færdighedsniveau	21
2.1 Færdighedsniveauer	21
2.2 Hvor bor personer med lavt færdighedsniveau?	23
2.3 Karakteristika – køn, alder, uddannelse og helbred	25
2.4 Arbejdsmarkedstilknytning	26
2.5 Opsamling	28
3 Tilknytning til arbejdsmarkedet	30
3.1 Beskæftigelsesomfang og perioder uden arbejde inden for de seneste 5 år	30
3.2 Erhvervserfaring	35
3.3 Anciennitet på arbejdspladsen	37
3.4 Opsamling	39
4 Jobkarakteristika og jobtilfredshed	41
4.1 Arbejdstimer, løn og kontrakt	41
4.2 Jobkarakteristika – stillingsbetegnelse, branche og størrelse på arbejdspladser	44
4.3 Kompetencer i jobbet	51
4.4 Jobtilfredshed	55
4.5 Opsamling	57

5	Ikke-beskæftigede	59
5.1	Jobsøgning	59
5.2	Modtagelse af ydelser	63
5.3	Grund til at stoppe på seneste job	66
5.4	Opsamling	68
Dokumentation		69
6	Data og metode	70
6.1	Dataindsamling	70
6.2	Baggrundsvariable	72
6.3	Metode – regressionsanalyser	74
Litteratur		76
Bilag 1	Bilag til kapitel 2	78
Bilag 2	Bilag til kapitel 3	80

Hovedresultater

Basale færdigheder i læsning og regning har stor betydning for, hvordan vi klarer os i hverdagen og ikke mindst på jobbet. Disse færdigheder tilegner vi os typisk tidligt gennem skolegang, men de kan også udvikles og vedligeholdes senere både igenem videre uddannelse og i beskæftigelse.

Alligevel viser den seneste PIAAC-undersøgelse, der blev gennemført i 2022/23, at mange voksne danskere i alderen 16-65 år har læse- og regnefærdigheder på et lavt niveau. Konkret betyder det, at en stor gruppe voksne kun er i stand til at læse korte simple afsnit eller løse enkle matematiske opgaver. Det rejser spørgsmålet om, hvordan denne gruppe klarer sig på arbejdsmarkedet?

Med udgangspunkt i PIAAC-undersøgelsen undersøger vi i denne rapport, hvordan personer med forskellige færdighedsniveauer klarer sig på arbejdsmarkedet – med fokus på personer med lavt færdighedsniveau. Dette skal være med til at bidrage med viden om ulighed på arbejdsmarkedet, og hvad der har betydning for dette. Denne viden kan understøtte politikere, arbejdsgivere og uddannelsesinstitutioner i at skabe målrettede initiativer til at understøtte, at voksne med lavt færdighedsniveau får en stærkere og mere stabil tilknytning til arbejdsmarkedet.

I det følgende uddybes rapportens vigtigste resultater. Disse resultater er uden såkaldte doorstep-interviews. Doorstep-interviews er foretaget, hvis respondenter ikke har kunnet gennemføre testen på dansk og derfor kun har fået ganske få spørgsmål. Doorstep-responderter har relativt set typisk et lavt færdighedsniveau, og når disse responderter er udeladt, er der derfor en mulighed for, at resultaterne i denne rapport overvurderer arbejdsmarkedstilknytningen for gruppen med lavt færdighedsniveau.

Mindre andel i beskæftigelse

Andelen i beskæftigelse er mindre for personer med lavt færdighedsniveau end for personer med middelhøjt og højt færdighedsniveau. I 2022/23 er 65 % af personer med lavt færdighedsniveau i beskæftigelse, mens det samme gælder for hhv. 82 og 86 % af personer med middelhøjt og højt færdighedsniveau. Omvendt er der en væsentlig større andel af personer med lavt færdighedsniveau, som står uden for arbejdsstyrken, og som ikke er under uddannelse, sammenlignet med personer med højere færdighedsniveauer. Der er derimod ikke forskel mellem grupperne, når det gælder andelen af ledige og studerende.

Mindre erhvervserfaring og længere perioder uden arbejde

Forskelle i arbejdsmarkedstilknytning handler ikke kun om, hvorvidt man er i beskæftigelse eller ej på et givet tidspunkt, men også om beskæftigelsesomfanget og stabiliteten i beskæftigelsen over en længere periode.

En persons erhvervserfaring beskriver, hvor meget den pågældende person har været i beskæftigelse i løbet af sit liv. Personer med lavt færdighedsniveau har i gennemsnit færre års erhvervserfaring end personer med højere færdighedsniveauer, når vi tager højde for aldersforskelle mellem personer med lavt, middelhøjt og højt færdighedsniveau. Dette understreger, at personer med lavt færdighedsniveau har en forholdsvis svag tilknytning til arbejdsmarkedet. Den svagere arbejdsmarkedstilknytning viser sig også ved, at når personer med færdigheder på lavt niveau er uden arbejde, er disse perioder ofte længere end for personer med højere færdighedsniveauer.

Ser vi på de beskæftigedes anciennitet målt ved antal år på deres nuværende arbejdsplads, er denne ensartet på tværs af færdighedsniveauer, når vi tager højde for aldersforskelle.

Personer med lavt færdighedsniveau har altså mindre erhvervserfaring, men samme anciennitet sammenlignet med jævnaldrende personer med højere færdighedsniveauer. Én forklaring på den mindre erhvervserfaring, men samme anciennitet på arbejdspladsen, kan være mindre jobmobilitet, dvs. at de beskæftigede med lavt færdighedsniveau oftere bliver længere på samme arbejdsplads end andre beskæftigede pga. færre alternative jobmuligheder.

Færre arbejdstimer og mindre lønindkomst

De beskæftigede med lavt færdighedsniveau arbejder dog også færre timer ugentligt end beskæftigede med højere færdighedsniveauer. Dette viser sig ved, at der er en større andel af de beskæftigede med lavt færdighedsniveau, der typisk arbejder 1-29 ugentlige timer, og samtidig en mindre andel, der typisk arbejder lidt mere end fuldtid, nemlig 38-45 timer.

De færre arbejdstimer afspejler sig også i den årlige lønindkomst. Når vi ser på dem, der er i beskæftigelse, er den årlige lønindkomst markant mindre for beskæftigede med lavt færdighedsniveau end for beskæftigede med højere færdighedsniveauer. Det samme gør sig gældende, når vi udelukkende ser på personer, der har været fuldtidsbeskæftigede hele året, og dermed sammenligner personer med samme

timeantal. Forskellen i årlig lønindkomst forstærkes yderligere af, at beskæftigede med lavt færdighedsniveau i gennemsnit tjener mindre pr. time.

Men positiv beskæftigelsesudvikling fra 2011/12 til 2022/23

Som det fremgår, er arbejdsmarkedstilknytningen svagere for personer med lavt færdighedsniveau end for personer med højere færdighedsniveauer. Positivt er det dog, at andelen af personer med lavt færdighedsniveau, som er i beskæftigelse, er steget fra 54 til 65 % i perioden fra 2011/12 (hvor første runde af PIAAC blev gennemført) til 2022/23. Denne positive udvikling skyldes formentlig den generelt forbedrede konjunktursituation. Beskæftigelsesudviklingen har været særlig gunstig for personer med lavt færdighedsniveau.

Mange har manuelt arbejde

Beskæftigede med lavt færdighedsniveau er særligt overrepræsenterede inden for manuelt arbejde og er beskæftigede inden for brancherne Overnatnings- og restaurationsvirksomhed samt Transport. Herudover er de mest hyppige kombinationer af stillingsbetegnelser og brancher for beskæftigede med lavt færdighedsniveau Service og salgsarbejde i Sundhedsvæsenet, fx social- og sundhedshjælpere eller -assistenter, samt Service og salgsarbejde i Engros- og detailhandel, fx butiksansatte.

Forholdsvis få oplever manglende kompetencer i jobbet – de, der gør, mangler kompetencer inden for IT og betjening af maskiner

En mindre andel beskæftigede med lavt end med højt færdighedsniveau oplever, at nogle af deres kompetencer er dårligere end det, der kræves i jobbet. Der er ligeledes forskelle i, hvilke kompetencer der efterspørges på de forskellige færdighedsniveauer. Blandt personer med lavt færdighedsniveau er der forholdsvis mange, som mangler kompetencer inden for betjening af maskiner og udstyr, hvilket formentlig hænger sammen med, at en stor del af denne gruppe er ansat inden for eksempelvis fremstillingsvirksomhed og byggebranchen. Herudover oplever flere med færdigheder på lavt niveau at mangle kompetencer inden for læsning og skrivning. Både blandt beskæftigede med lavt og højt færdighedsniveau er der forholdsvis mange, der oplever manglende kompetencer inden for IT (computer eller software).

Forholdsvis få af de ikke-beskæftigede søger job – mange søger ikke grundet helbredet

Blandt de ikke-beskæftigede med færdigheder på lavt niveau søger 16 % job, mens det samme gælder for 37 % af ikke-beskæftigede med højt færdighedsniveau.

Ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau, der ikke søger job, angiver selv, at helbredsrelaterede udfordringer ofte er årsag til, at de ikke søger. Helbredsudfordringer blandt personer med lavt færdighedsniveau kommer også til udtryk, når vi ser på, hvilke ydelser de ikke-beskæftigede modtager. For ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau er 55 % på senior- eller førtidspension, hvilket blot gælder for 8 % af de ikke-beskæftigede med højt færdighedsniveau.

Personer med lavt færdighedsniveau stopper oftere ufrivilligt i deres job sammenlignet med personer på de øvrige færdighedsniveauer. Igen er helbredet ofte årsag til, at personer med lavt færdighedsniveau forlader deres job.

Andel af personer med lavt færdighedsniveau varierer mellem landsdele

Der bor en større andel af personer med lavt færdighedsniveau i Vestjylland, Vest- og Sydsjælland, Sydjylland og på Fyn end i de øvrige landsdele. Samtidig er der en relativt lille andel af personer med lavt færdighedsniveau i hovedstadsområdet og Nordsjælland.

De geografiske forskelle viser sig også ved, at en større andel af personer med lavt færdighedsniveau bor i provins- og landkommuner sammenlignet med personer med højt færdighedsniveau.

Beskrivende sammenhænge

Rapportens resultater er baseret på beskrivende analyser af sammenhænge. Sådanne analyser siger ikke noget om kausaliteten i de fundne sammenhænge. Det vil sige, at vi fx på baggrund af en positiv sammenhæng mellem færdighedsniveau og beskæftigelse ikke kan sige noget om, hvorvidt det er færdighederne, der fører til beskæftigelse, eller om det omvendt er beskæftigelse, der medvirker til at vedligeholde og styrke færdigheder.

Fakta om undersøgelsen

Det primære datagrundlag for analyserne i denne rapport er PIAAC-undersøgelsen. Derudover anvender vi registerdata fra Danmarks Statistik for PIAAC-responderne.

Om PIAAC

- PIAAC står for "The Programme for the International Assessment of Adult Competencies"
- Gennemført i 2022/23
- Afviklet af OECD
- 31 deltagende lande, primært fra Europa
- Tidligere gennemført i 2011/12 (PIAAC1)
- I Danmark gennemført som besøgsinterviews af Danmarks Statistik
- Omfatter spørgeskema med baggrundsspørgsmål og løsning af opgaver i læsning, regning og adaptiv problemløsning (APS)
- 5.067 deltagere i alderen 16-65 år
- Svarprocent: 27 %.

> Afrapportering

1 Indledning

Ifølge den seneste PIAAC-undersøgelse fra 2022/23 (PIAAC2) er andelen blandt 16-65-årige i Danmark, som har færdigheder på et lavt niveau, 18 % for læsefærdigheder og 17 % for regnefærdigheder. Dette svarer til, at omkring 670.000 16-65-årige har læsefærdigheder på et lavt niveau, mens omkring 620.000 16-65-årige har regnefærdigheder på et lavt niveau. Der er endvidere 14 % af de 16-65-årige i Danmark, som *både* har læse- og regnefærdigheder på lavt niveau (OECD, 2024a).

Fakta om PIAAC-undersøgelsen

- Gennemført i 2022/23 (PIAAC2)
- Afviklet af OECD
- 31 deltagende lande, primært fra Europa*
- Tidligere gennemført i 2011/12 (PIAAC1)
- I Danmark gennemført som besøgsinterviews af Danmarks Statistik
- Omfatter spørgeskema med baggrundsspørgsmål og løsning af opgaver i læsning, regning og adaptiv problemløsning (APS)
- 5.067 deltagere i alderen 16-65 år
- Svarprocent: 27 %.

* (Se Jakobsen et al. (2024) for en beskrivelse af PIAAC2, herunder dataindsamling og dannelse af færdighedsscorer).

Basale færdigheder i læsning og regning har stor betydning for den enkeltes tilknytning til arbejdsmarkedet (se fx Rosdahl et al., 2013; Rotger et al., 2022). For eksempel stiger sandsynligheden for at være i beskæftigelse med stigende færdighedsniveau, og bedre færdigheder hænger også sammen med højere timeløn, selv når der tages højde for andre forhold som fx uddannelse (Rosdahl et al., 2013).¹

Det betyder dog ikke, at alle med færdigheder på lavt niveau står uden for arbejdsmarkedet. I 2022/23 er omkring to tredjedele (65 %) af de 16-65-årige med lavt færdighedsniveau i beskæftigelse, hvilket dog er en markant mindre andel end for alle 16-65-årige, hvor andelen i beskæftigelse er 81 %. Omvendt er andelen, der er uden for arbejdsstyrken, og som ikke er i gang med en uddannelse, 25 % for de 16-65-årige, der har færdigheder på et lavt niveau, mod

11 % for alle 16-65-årige (Jakobsen et al., 2024). Det vil sige, at mange personer med lavt færdighedsniveau er i beskæftigelse, men også, at en ikke ubetydelig andel står uden for arbejdsstyrken.

Denne rapport er den tredje rapport fra VIVE baseret på data fra PIAAC2. Den første var hovedrapporten, som bl.a. beskriver udviklingen i personers læse- og regne-

¹ Det er dog ikke entydigt, om det er færdighederne, der fører til beskæftigelse og højere løn, eller om det omvendt er beskæftigelse, der medvirker til at vedligeholde og styrke færdigheder.

færdigheder fra PIAAC1 i 2011/12 til PIAAC2 i 2022/23, og hvordan færdighederne varierer med karakteristika som køn, alder, herkomst, uddannelse og beskæftigelse (Jakobsen et al., 2024). Den anden rapport beskriver personers færdigheder i adaptiv problemløsning (Kroustrup et al., 2025, kapitel 2). Denne tredje rapport fokuserer specifikt på arbejdsmarkedstilknytning blandt de ca. 620.000 16-65-årige, der i 2022/23 havde regnefærdigheder på lavt niveau. Med afsæt i de allerede eksisterende indsigter på området af OECD (2024a) og Jakobsen et al. (2024) går denne temarapport skridtet videre og undersøger nærmere, hvordan lavt færdighedsniveau i regning hænger sammen med forskellige aspekter af voksnes deltagelse på arbejdsmarkedet.

Om dette kapitel

Den resterende del af dette kapitel indeholder først et afsnit, der uddyber rapportens formål (afsnit 1.1). Dernæst kommer et afsnit, som kort beskriver, hvordan man i PIAAC definerer regnefærdigheder, måler færdigheder og inddeler færdighedsscorer i færdighedsniveauer (afsnit 1.2). Til sidst følger to afsnit om hhv. data og metoder anvendt i rapporten (afsnit 1.3 og 1.4).

1.1 Formål

Formålet med denne rapport er at undersøge, hvordan færdigheder på lavt niveau hænger sammen med tilknytning til arbejdsmarkedet. Tilknytning dækker her både over, om en person er i beskæftigelse eller ej, og en række forhold vedrørende deres beskæftigelse: stabilitet i arbejdstilknytning, arbejdstid, jobtyper, løn og jobtilfredshed. For personer uden beskæftigelse ser vi desuden på, om de står til rådighed for arbejdsmarkedet (søger job), om de har været i beskæftigelse inden for de senere år, og hvilke ydelser de modtager.

I temarapporten vil følgende spørgsmål blive belyst:

- I hvilket omfang er personer med færdigheder på lavt niveau i beskæftigelse, og hvordan ser deres beskæftigelseshistorik ud?
- Hvad kendetegner beskæftigelsen for personer med færdigheder på lavt niveau? Det vil bl.a. sige, at vi undersøger, hvilke stillingsbetegnelser og brancher de er ansat inden for, hvilke kontrakttyper de har, og om de oplever, at deres kompetencer passer til deres job.
- Hvad kendetegner ikke-beskæftigede med færdigheder på lavt niveau: Hvor mange søger job, hvor mange kan hurtigt starte i beskæftigelse, og hvilke ydelser modtager de?

- Hvor mange stopper ufrivilligt i deres job, og hvad er årsagerne til at stoppe i et job?

Fokus på regnefærdigheder

I denne rapport har vi valgt at tage udgangspunkt i regnefærdigheder til opdeling i færdighedsniveauer. Vi følger her andre studier, der også benytter regnefærdigheder som færdighedsmål i analyser af færdighedens betydning for beskæftigelse og løn (Hanushek et al., 2015; Rotger et al., 2022). Vores begrundelse for at vælge regnefærdigheder er, at analyser, som anvender data fra PIAAC1, viser, at regnefærdigheder i marginalt højere grad forklarer forskellige arbejdsmarkedsmål sammenlignet med læsefærdigheder (Albæk & Rosdahl, 2019; Hanushek et al., 2015). Samtidig viser de ovennævnte studier dog også, at det i praksis giver meget ensartede resultater, om man benytter færdigheder i læsning eller regning som mål for færdigheder (Hanushek et al., 2015; Rotger et al., 2022).

1.2 Regnefærdigheder og PIAAC2

1.2.1 Definition af regnefærdigheder

I PIAAC tager definitionen af regnefærdigheder afsæt i en bred forståelse af færdigheder. Dette indebærer, at det ikke i sig selv er det at regne, der måles. Fokus er derimod på, i hvilket omfang man kan bruge tal og regning, fx når man er i dialog med banken om et lån, eller når man skal købe maling til sin stue. For definition af regnefærdigheder i PIAAC2, se Boks 1.1. Definitionen af regnefærdigheder i PIAAC er endvidere nærmere beskrevet i afsnit 8.2 i hovedrapporten (Jakobsen et al., 2024).

Boks 1.1 Definition af regnefærdigheder i PIAAC2

Regnefærdigheder

At tilgå, bruge og forholde sig kritisk til forskellige former for matematisk indhold, information og begreber med henblik på at kunne give sig i kast med og mestre matematikholdige krav i en række situationer i voksenlivet.

1.2.2 Færdighedsscore i PIAAC

På baggrund af respondenternes svar på baggrundsspørgsmål og opgaver (eller alternativt doorstep-interview, se Boks 1.2 om doorstep-interviews) er der estimeret en statistisk model, som giver hver respondent færdighedsscorer i læsning, regning og APS. Færdighedsscorerne måles på en numerisk skala fra 0 til 500 – jo højere værdi jo bedre færdigheder. For nærmere beskrivelse af dataindsamlingens forløb og dannelse af færdighedsscorer, se afsnit 9.1 og 9.2 i hovedrapporten (Jakobsen et al., 2024).

Boks 1.2 Hvad er doorstep-interviews?

Doorstep-interviews i PIAAC2 er korte spørgeskemabesvarelser foretaget på respondentens modersmål.

Doorstep-interviews er anvendt for respondenter, der ikke havde tilstrækkelige danskundskaber til at gennemføre den fulde undersøgelse. Da den fulde undersøgelse kun gennemføres på dansk, blev disse deltagere i stedet tilbudt at besvare et kort spørgeskema med seks centrale spørgsmål på ét af ti udvalgte sprog. Spørgsmålene handler om køn, alder, uddannelse, familie og antal år boet i Danmark.

Formålet var at forbedre repræsentationen, særligt blandt indvandrere, og dermed give et mere retvisende billede af færdighederne i den samlede befolkning. Svarene bruges til at estimere færdighedsscorer, men doorstep-interviewene indgår som hovedregel kun i analyser, hvor der rapporteres på hele befolkningen eller herkomst – og ikke i analyser af forskelle mellem befolkningsgrupper. Doorstep-interviews blev introduceret i PIAAC2 og var således ikke en del af PIAAC1.

For nærmere beskrivelse af doorstep-interviews, se kapitel 9 i hovedrapporten (Jakobsen et al., 2024).

PIAAC-målingen kan bruges til at måle 16-65-åriges færdigheder i Danmark som helhed og for forskellige befolkningsgrupper, som kan sammenlignes med tilsvarende resultater i andre deltagerlande. Til gengæld betyder designet af PIAAC-

målingen, at den ikke kan anvendes til at sige noget om den enkelte respondents færdighedsniveau.²

Lavt og højt færdighedsniveau i regning

Skalaen fra 0-500 til målingen af færdigheder skal opfattes som kontinuert. Det vil sige, at der i PIAAC ikke sondres mellem fx personer med og uden færdigheder, men mellem personer med forskellige niveauer af færdigheder (Rosdahl et al., 2013). Skalaen fra 0-500 til måling af regnefærdigheder er af PIAAC-konsortiet ind-delt i niveauerne 0-5. I Tabel 1.1 ses intervallerne for de seks niveauer, og hvilke regnefærdigheder man har på disse niveauer.

Tabel 1.1 Niveauopdeling af færdighedsscorer i regning i PIAAC2

Regnefærdigheder		
Niveau	Score, interval	Hvad voksne kan på dette niveau
0	[0; 176[	De fleste voksne under niveau 1 udviser grundlæggende forståelse af heltal og kan tilgå og anvende matematisk viden til at løse enkle opgaver med ét trin, hvor infor-mationen præsenteres ved hjælp af billeder eller simpelt struktureret information i autentiske, almindelige kontekster med lidt eller ingen tekst eller distraherende in-formation. Det matematiske indhold er ikke-formelt og eksplicit.
1	[176; 226[	Voksne på niveau 1 udviser talforståelse for heltal, decimaler, almindelige brøker og procenter. De kan tilgå, handle på og bruge matematisk information indlejret i lidt mere komplekse fremstillinger, der er sat i autentiske kontekster, hvor det matemati-ske indhold er eksplicit og bruger uformel matematisk terminologi med lidt tekst og sparsomt distraherende information. Voksne kan udtænke enkle strategier med et eller to trin til at finde løsningen.
2	[226; 276[	På niveau 2 kan voksne tilgå, handle på og bruge matematisk information og evalu-ere simple påstande, der indgår i opgaver i en række virkelighedstro situationer. De er i stand til at fortolke og bruge information, der præsenteres i lidt mere komplekse formater (fx doughnutdiagrammer, stabeldiagrammer eller lineære skalaer), som in-deholder mere formel terminologi og mere distraherende information. Voksne på dette niveau kan gennemføre matematiske processer i flere trin.
3	[276; 326[	På niveau 3 kan voksne tilgå, handle på, bruge, reflektere over og evaluere autenti-ske matematiske kontekster. Dette kræver, at man kan bedømme, hvordan den givne information kan bruges til at komme frem til en løsning på problemet. Den matema-tiske information kan være mindre eksplicit, indlejret i kontekster, der ikke altid er al-mindelige, og bruge fremstillinger og terminologi, der er mere formelle og indebæ-rer større kompleksitet. Voksne på dette niveau kan løse opgaver, hvor matematiske processer kræver anvendelse af to eller flere trin, og hvor flere betingelser skal være opfyldt. Opgaverne kan også kræve brug, integration eller manipulation af flere da-takilder for at gennemføre de matematiske analyser, der er nødvendige for den spe-cifikke opgave.
4	[326; 376[	På niveau 4 kan voksne bruge og anvende en række problemløsningsstrategier til at tilgå, analysere, ræsonnere og kritisk reflektere over og evaluere et bredt spektrum af matematisk information, der ofte præsenteres i ukendte kontekster. Denne

² Respondentens svar på opgaver og baggrundsspørgsmål indgår i udregning af en statistisk model, der ikke nød-vendigvis giver præcise estimater på individniveau, men som egner sig til at udregne sandsynlige niveauer for befolkningsgrupper. For nærmere beskrivelse se kapitel 9 i hovedrapporten (Jakobsen et al., 2024).

Regnefærdigheder		
		information er ikke nødvendigvis eksplicit præsenteret. Voksne på dette niveau kan udtænke og implementere strategier til at løse problemer, der kræver flere trin. Dette kan indebære overvejelser om, hvordan man integrerer koncepter fra forskellige matematiske metoder eller anvender mere komplekse og formelle matematiske procedurer.
5	[376; 500]	På niveau 5 kan voksne bruge og anvende problemløsningsstrategier til at analysere, evaluere, ræsonnere og kritisk reflektere over kompleks og formel matematisk information, herunder dynamiske fremstillinger. De demonstrerer en forståelse af statistiske koncepter og kan kritisk reflektere over, om et datasæt kan bruges til at be- eller afkræfte en påstand. Voksne på dette niveau kan afgøre, hvilken grafisk repræsentation der er mest passende for forbundne datasæt.

Kilde: OECD (2024a, kapitel 2, s. 13).

Det laveste færdighedsniveau omfatter færdigheder til at løse de mest simple opgaver, mens det højeste færdighedsniveau omvendt omfatter færdigheder til at løse de mest komplekse opgaver. I lighed med OECD (2024a) betragter vi regnefærdigheder på niveau 0 og 1 som færdigheder på et lavt niveau, mens vi betragter færdigheder på niveau 4 og 5 som færdigheder på et højt niveau.

For personer med *regnefærdigheder på lavt niveau* gælder, at de fx kan tilgå og anvende matematisk viden til at løse enkle opgaver med ét trin, hvor informationen præsenteres ved hjælp af billeder eller simpelt struktureret information, eller kan tilgå, handle på og bruge matematisk information indlejret i lidt mere komplekse fremstillinger.

Personer med *regnefærdigheder på højt niveau* kan fx udtænke og implementere strategier til at løse problemer, der kræver flere trin, eller kan bruge og anvende problemløsningsstrategier til at analysere, evaluere, ræsonnere og kritisk reflektere over kompleks og formel matematisk information, herunder dynamiske fremstillinger.

Kapitel 6 i denne rapport indeholder en mere detaljeret beskrivelse af regnefærdigheder på hvert af de seks niveauer (Jakobsen et al., 2024).

1.3 Rapportens datagrundlag

Analyserne i denne rapport bygger primært på data fra PIAAC-undersøgelsen fra 2022/2023 (PIAAC2). Her benytter vi både det omfattende spørgeskemas baggrundsspørgsmål og færdighedsscorerne. Baggrundsspørgsmålene indeholder en lang række spørgsmål om respondenternes beskæftigelsessituation. Dette inkluderer bl.a. spørgsmål om både nuværende job og arbejdsplads samt tidligere job og arbejdsplads. For yderligere information om PIAAC-data, se Jakobsen et al. (2024).

Derudover anvender vi også data fra PIAAC-undersøgelsen fra 2011/2012 (PIAAC1) til at belyse udviklingen og sammenligne resultater over tid. Endelig kobles spørgeskemadata med registerdata fra Danmarks Statistiks registre. Her benytter vi bl.a. oplysninger om omfanget af beskæftigelse (beskæftigelsesgrad), lønindkomst og type af overførselsindkomst.

Svarprocenten er 27 i PIAAC2. Denne relativt lave svarprocent kan øge bekymringen for repræsentativiteten i data. For at imødekomme dette er PIAAC-data vægtet med registeroplysninger. PIAAC-konsortiet har foretaget en omfattende analyse af de indsamlede PIAAC2-data, der viser, at kvaliteten af de danske data trods en lav svarprocent er god. For yderligere diskussion af svarprocent og repræsentativitet, se Jakobsen et al. (2024).

Datagrundlaget er yderligere uddybet i denne rapports kapitel 6 og i hovedrapportens kapitel 1 og kapitel 9 (Jakobsen et al., 2024).

Boks 1.3 Datagrundlag

- Det primære datagrundlag er PIAAC2, der omfatter både færdighedsscorer og svar på et omfattende baggrundsskema om bl.a. uddannelse, beskæftigelse, kompetencer i jobbet samt jobsøgning.
- PIAAC1.
- Supplerende oplysninger fra Danmarks Statistik om eksempelvis bopæl, beskæftigelsesomfang, løn og overførselsindkomster.

I figurer og tabeller skriver vi observationsantallet for gruppen af personer på hhv. lavt, middelhøjt og højt niveau i anmærkningen til den pågældende figur eller tabel (se afsnit 6.1).

1.4 Metode og afgrænsning

Doorstep-interviews er udeladt

I PIAAC2-undersøgelsen er en del af besvarelserne doorstep-besvarelser (se Boks 1.2 om doorstep-interviews).

Personer, der har gennemført et doorstep-interview, har dog kun besvaret en lille del af baggrundsspørgeskemaet, men ikke den del, der omhandler beskæftigelse og arbejdsmarkedstilknøytning. Derfor er doorstep-interviews udeladt af analyserne i denne rapport. I PIAAC2 er der 5.067 interviews i alt, heraf 887 doorstep-interviews (se Tabel 6.1). I Danmark er der gennemført interviews med en overrepræsentation af indvandrere, da der har været et ønske om at kunne gennemføre analyser med særligt fokus på indvandrere, hvilket også forklarer den relativt høje andel af doorstep-interviews, se også Kroustrup et al. (2025); OECD (2025b).

Doorstep-interviewene er gennemført med personer, der ikke har tilstrækkelige danskundskaber til at gennemføre interviewet på dansk, der er det eneste sprog, undersøgelse blev gennemført på. Denne gruppe består hovedsageligt af personer med indvandrerbaggrund. Som det fremgår af hovedrapporten, befinder en større andel af indvandrerne sig på lavere færdighedsniveauer sammenlignet med personer med dansk oprindelse (Jakobsen et al., 2024).

Fraværet af doorstep-interviews i denne rapport analyser betyder derfor, at gruppen af personer med lavt færdighedsniveau i rapportens analyser er mindre, end den reelt er blandt 16-65-årige i befolkningen. Andelen med regnefærdigheder på lavt niveau er 17 % i hele befolkningen, inkl. doorstep-interviews. Frasorteres doorstep-interviews er andelen med regnefærdigheder på lavt niveau 12 %. Spørgsmålet er, hvilke skævheder det giver i forhold til beskrivelsen af arbejdsmarkedstilknøytningen blandt personer med et lavt færdighedsniveau, at doorstep-interviews ikke indgår i analyserne. Indvandrerne er kommet til Danmark af mange forskellige årsager. Nogle er arbejdskraftsindvandrere og vil typisk – i hvert fald i de første år i Danmark – have beskæftigelse, og udeladelse af denne gruppe i analyserne kan formentlig medvirke til, at vi overvurderer beskæftigelsesomfanget for personer med et lavt færdighedsniveau. Andre er kommet til Danmark pga. familie eller er flygtninge og vil have flere udfordringer i forhold til at deltage på arbejdsmarkedet, herunder manglende danskundskaber, som i sig selv udgør en særlig barriere (Nordic Council of Ministers, 2023). Udeladelse af sidstnævnte gruppe af indvandrere fra analyserne kan formentlig medvirke til, at vi overvurderer arbejdsmarkedstilknøytningen for personer med et lavt færdighedsniveau. Det er derfor vigtigt at have det in mente ved fortolkningen af resultaterne, at personer i Danmark med de største sproglige barrierer ikke er repræsenterede i analyserne.

Sammenligning med personer med højere færdighedsniveauer

I denne rapport sammenligner vi personer med færdigheder på lavt niveau (niveau 0 og 1) med personer med færdigheder på højere niveauer: Dels sammenligner vi med personer med færdigheder på middelhøjt niveau (niveau 2 og 3), dels sammenligner vi med personer med færdigheder på højt niveau (niveau 4 og 5).

Beskrivende statistiske sammenhænge og statistisk signifikans

Rapportens resultater er baseret på beskrivende analyser af sammenhænge. Vi sammenligner som nævnt fordelinger for personer med færdigheder på lavt niveau med fordelinger for personer med færdigheder på hhv. middelhøjt og højt niveau. I denne sammenligning laver vi statistiske test for, om de enkelte andele i denne fordeling adskiller sig på tværs af niveauer.³

Sådanne analyser siger ikke noget om kausaliteten i de fundne sammenhænge. Det vil sige, at vi fx på baggrund af en positiv sammenhæng mellem færdighedsniveau og beskæftigelse ikke kan sige noget om, hvorvidt det er færdighederne, der fører til beskæftigelse, eller om det omvendt er beskæftigelse, der medvirker til at vedligeholde og styrke færdigheder. Formentlig vil begge forklaringer bidrage til en positiv sammenhæng.

For at afgøre, om der er en væsentlig (statistisk signifikant) forskel mellem forskellige grupper, har vi i rapporten benyttet en t-test. Tilsvarende test er benyttet i OECD (2024a). Testen giver en såkaldt p-værdi, som altid er mellem 0 og 1. Jo mindre p-værdien er, desto mindre sandsynligt er det, at forskellen skyldes tilfældigheder, og desto stærkere er indikationen på, at der er en statistisk forskel på de resultater, vi sammenligner. Vi betragter resultater som statistisk signifikant forskellige, hvis p-værdien er mindre end 0,1 (dvs. et signifikansniveau på 10 %).⁴

Endelig anvender vi regressionsanalyser i enkelte af rapportens afsnit. Regressionsanalyser er nærmere beskrevet i afsnit 6.3.

³ Vi tester dog ikke nødvendigvis alle andele i fordelingen, men dem vi mener er de mest relevante for forståelsen af disse fordelinger på tværs af niveauer.

⁴ I mange publikationer anvendes et signifikansniveau på 5 %. Vi har dog i denne rapport valgt et signifikansniveau på 10 %, da vi i nogle af analyserne har et begrænset antal observationer.

2 Beskrivelse af personer med lavt færdighedsniveau

Dette kapitel indleder rapportens analyser ved at beskrive den gruppe, der er særligt i fokus i rapporten, dvs. personer med regnefærdigheder på lavt niveau.

Indledningsvist ser vi på andelen af personer med regnefærdigheder på lavt niveau og opgør, hvad det opregnet svarer til i befolkningen (afsnit 2.1). Dernæst viser vi, hvad der karakteriserer personer med regnefærdigheder på lavt niveau med hensyn til karakteristika som geografisk bopæl, køn, alder, uddannelse og helbred (afsnit 2.2 og 2.3). Til sidst beskriver vi, hvordan personer med forskellige færdighedsniveauer fordeler sig på arbejdsmarkedsstatus, og hvor stor en andel af de beskæftigede der er selvstændige (afsnit 2.4).⁵

2.1 Færdighedsniveauer

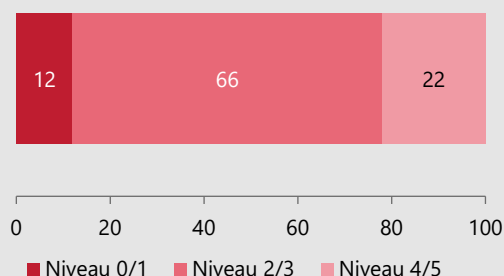
Færdigheder i regning måles som beskrevet i kapitel 1 på en skala fra 0-500 og inddeles i seks niveauer fra 0-5. Vi betragter, ligesom OECD, niveau 0 og 1 som lavt færdighedsniveau, niveau 2 og 3 som middelhøjt færdighedsniveau og niveau 4 og 5 som højt færdighedsniveau (OECD, 2024a).

Blandt alle 16-65-årige har 12 % regnefærdigheder på lavt niveau, mens 22 % har regnefærdigheder på højt niveau. De resterende 66 % har regnefærdigheder på middelhøjt niveau (Figur 2.1).

Disse tal er eksklusive doorstep-interviews (Jakobsen et al., 2024), se afsnit 1.4 for diskussion af, hvorfor doorstep-interviews er udeladt her. Opregnet set svarer

Figur 2.1 Fordeling på færdighedsniveauer

16-65-årige, eksklusive doorstep-interviews, fordelt på færdighedsniveauer i regning. 2022/23, procent.

Kilde: PIAAC2.

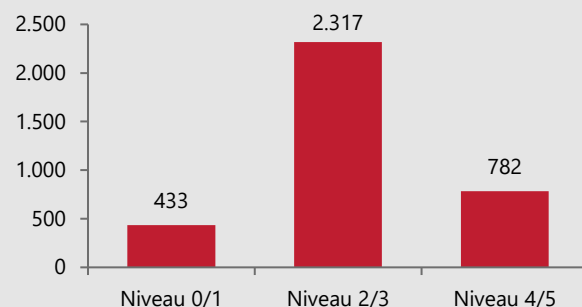
⁵ Nogle af de tal, vi viser i afsnit 2.1, 2.2 og 2.4, findes også i hovedrapporten. Vi gentager dem dog her (fx andelen med færdigheder på et lavt niveau, og hvordan karakteristika som køn, alder, uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning varierer med færdighedsniveau) for at rammesætte de efterfølgende kapitler, som har fokus på arbejdsmarkedstilknytning for personer med et lavt færdighedsniveau.

det til, at omkring 433.000 har regnefærdigheder på lavt niveau (Figur 2.2). Omkring 782.000 har regnefærdigheder på højt niveau, og omkring 2,3 mio. har regnefærdigheder på middelhøjt niveau.

Andelen med færdigheder på lavt niveau har ligget nogenlunde stabilt siden PIAAC1 (Figur 2.3). Danmark adskiller sig dermed fra en række af de øvrige deltagerlande, hvor andelen med lavt færdighedsniveau er steget i perioden (OECD, 2024a). Andelen af personer med højt færdighedsniveau er steget med ca. 5 procentpoint i perioden.

Figur 2.2 Antal personer fordelt på niveauer

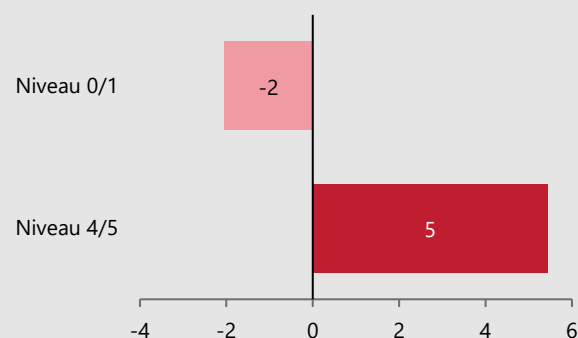
16-65-årige, eksklusive doorstep-interviews fordelt på færdighedsniveauer i regning. 2022/23, 1.000 personer.

Kilde: PIAAC2.

Figur 2.3 Ændring i andelen, der har regnefærdigheder på lavt og højt niveau, fra PIAAC1 til PIAAC2. Procentpoint.

16-65-årige, eksklusive doorstep-interviews. Særskilt for regnefærdigheder. PIAAC1 til PIAAC2, procentpoint.

Anm.: Søjle med mørk farve viser signifikant forskel fra PIAAC1 i 2011/12 til PIAAC2 i 2022/23.

Kilde: PIAAC1 og PIAAC2.

2.2 Hvor bor personer med lavt færdighedsniveau?

Der er markante geografiske forskelle på andelen af 16-65-årige med færdigheder på hhv. lavt og højt færdighedsniveau, og flere landsdele afviger væsentligt fra landsgennemsnittet, som er 12 % for lavt færdighedsniveau og 22 % for højt (Figur 2.4).

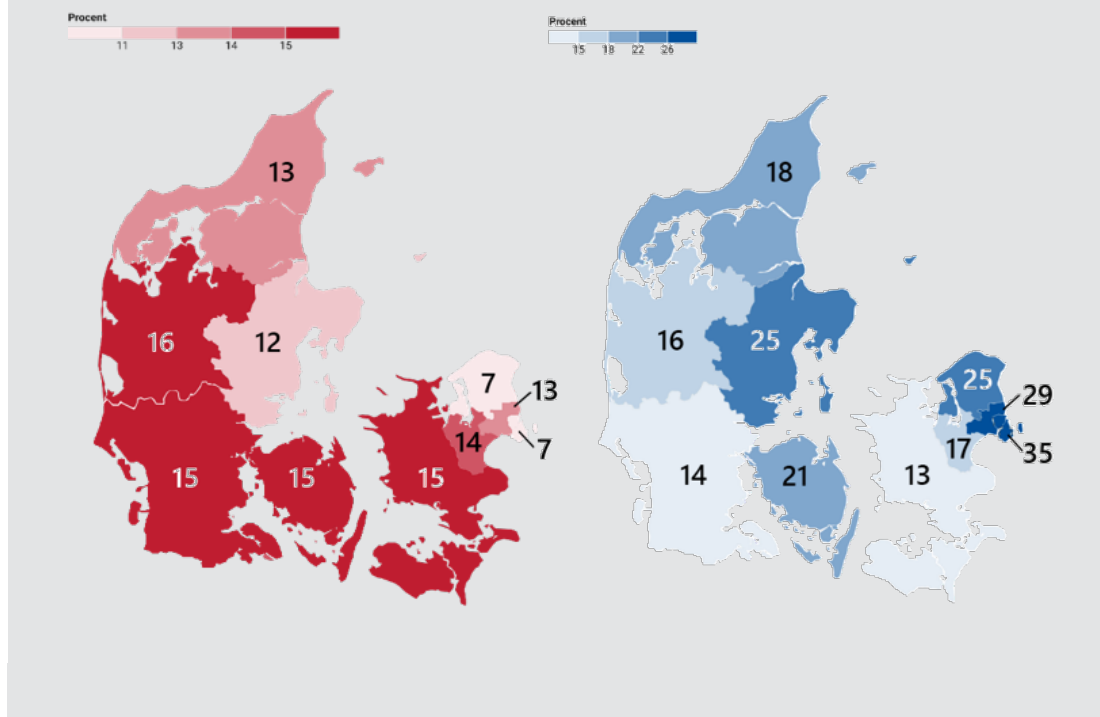
I Vestjylland bor de største andele af personer med færdigheder på lavt niveau, 16 %. I Vest- og Sydsjælland, på Fyn samt i Sydjylland bor der 15 %. Dette er over landsgennemsnittet, der er på 12 %.⁶ I den anden ende ligger København og Nordsjælland, hvor kun omkring 7 % har færdigheder på lavt niveau.

Når man ser på andelen med højt færdighedsniveau, er mønstret modsat. København skiller sig markant ud med den største andel (35 %) efterfulgt af Københavns omegn (29 %) samt Nordsjælland (25 %) og Østjylland (25 %), der alle ligger over landsgennemsnittet. I de landsdele, hvor andelen med lavt færdighedsniveau er store, er andelen med højt færdighedsniveau tilsvarende lille. Dette gælder fx i Vest- og Sydsjælland, Sydjylland og Vestjylland, hvor andelen med højt færdighedsniveau er hhv. 13 %, 14 % og 16 %.

Mønstret peger på en geografisk ulighed i færdighedsniveau. Landsdelene Vestjylland og Vest- og Sydsjælland har en større andel af personer med færdigheder på lavt niveau og en mindre andel med færdigheder på højt niveau end de øvrige landsdele.

⁶ Dette afviger fra andelen af personer med lavt færdighedsniveau fra tidligere og hovedrapporten, da vi i denne rapport bruger andelen uden doorstep-interviews.

Figur 2.4 Andel med lavt og højt færdighedsniveau fordelt på landsdele

Anm.: De 10 landsdele er: Byen København, Københavns omegn, Nordsjælland, Østsjælland, Vest- og Sydsjælland, Fyn, Syddjylland, Østjylland, Vestjylland og Nordjylland. Der er for få respondenter til at rapportere andelen på Bornholm.
N 0/1: 496, 2/3: 2.704, 4/5: 980.

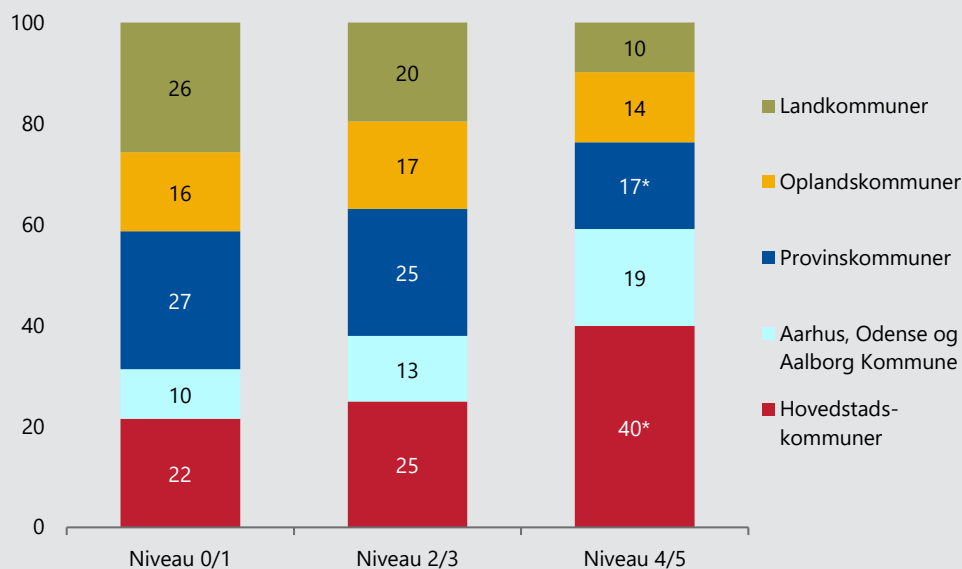
Kilde: PIAAC2 og Danmarks Statistiks registre.

Den geografiske ulighed i, hvor personer med et lavt færdighedsniveau bor, fremgår også af Figur 2.5. Blandt personer med lavt færdighedsniveau bor 26 % i landkommuner, mens det kun gælder 10 % af dem med højt færdighedsniveau. Et lignende mønster ses for provinskommuner, hvor 27 % af personer med lavt færdighedsniveau bor sammenlignet med kun 17 % af dem med højt færdighedsniveau.

Omvendt bor en langt større andel af personer med højt færdighedsniveau i hovedstadskommunerne (40 % mod 22 % blandt personer med lavt færdighedsniveau). Det understøtter det billede, vi så opgjort på landsdele, altså at højere færdighedsniveau er mere udbredt i de større byområder, mens lavere færdigheder i mere udstrakt grad findes i land- og provinskommuner.

Figur 2.5 Urbaniseringsgrad af bopælskommuner

Fordeling af bopælskommuner opdelt i fem grupper, baseret på deres urbaniseringsgrad.¹ Særskilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: N 0/1: 496, 2/3: 2.704, 4/5: 980.

Note: ¹ Danmarks statistik har lavet inddelingen efter tilgængeligheden til arbejdspladser og antallet af indbyggere i den største by i kommunen (Danmarks Statistik, 2018).

*Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2 og Danmarks Statistiks registre.

2.3 Karakteristika – køn, alder, uddannelse og helbred

Der er en række forskelle i, hvad der karakteriserer personer på de forskellige færdighedsniveauer. I dette afsnit beskriver vi, hvordan personer fordeler sig på fire klassiske socioøkonomiske karakteristika afhængigt af færdighedsniveau. Karakteristikaene er køn, alder, uddannelse og selv vurderet helbred (se Bilagsfigur 1.1) Yderligere beskrivelser af sammenhængene mellem karakteristika og færdigheder kan ses i Jakobsen et al. (2024).

Kønsfordelingen er meget ligelig for personer med regnefærdigheder på både lavt og middelhøjt niveau. For personer med regnefærdigheder på højt niveau er der en overvægt af mænd.

På tværs af færdighedsniveauerne er der en nogenlunde lige stor andel af 16-24-årige, 35-44-årige og 45-54-årige. Derimod er der markante forskelle i, hvor stor en andel der er af 25-34-årige og 55-65-årige. Personer med højt færdighedsniveau er oftere i alderen 25-34 år, mens personer med lavt færdighedsniveau oftere tilhører den ældste aldersgruppe.

Færdighedsniveauet hænger tydeligt sammen med uddannelsesniveauet. Over halvdelen af personer med lavt færdighedsniveau har alene grundskolebaggrund (52 %), mens dette kun gælder 6 % blandt personer på højt færdighedsniveau. Omvendt har 33 % af personer med højt færdighedsniveau en lang videregående uddannelse mod blot 4 % på lavt færdighedsniveau.

Også den selv vurderede helbredstilstand varierer med færdighedsniveau. 10 % af personer med lavt færdighedsniveau angiver at have dårligt helbred, mens dette kun gælder 2 % af dem med højt færdighedsniveau. Blandt personer med højt færdighedsniveau vurderer 69 % deres helbred som enten 'meget godt' eller 'fremragende' sammenlignet med 30 % i gruppen af personer på lavt færdighedsniveau.

Sammenfattende er disse grupper overrepræsenteret blandt personer med færdigheder på lavt niveau:

- 55-65-årige
- Personer med grundskole som højest fuldførte uddannelse
- Personer med et nogenlunde eller dårligt helbred.

2.4 Arbejdsmarkedstilknytning

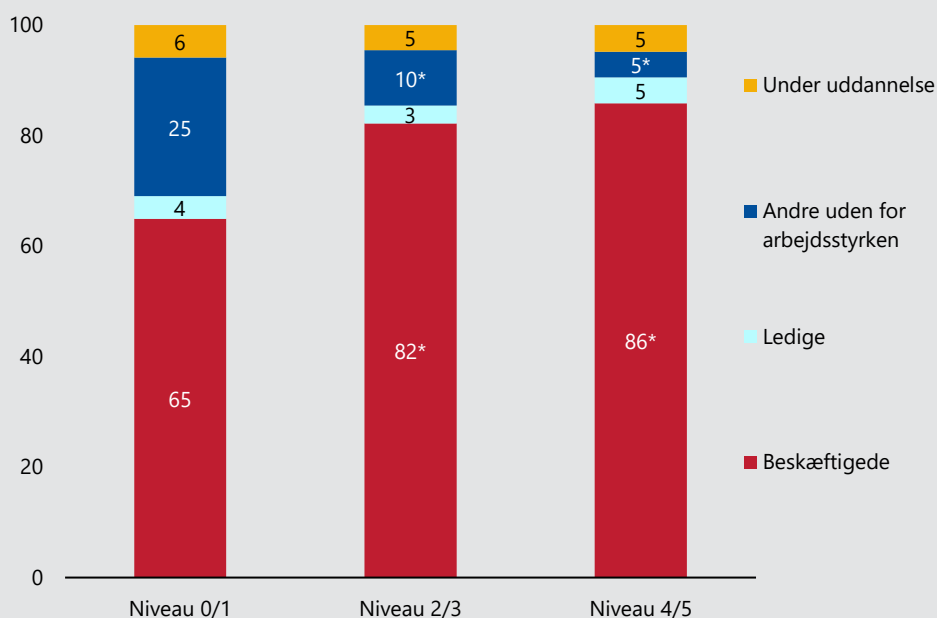
Der er sammenhæng mellem færdighedsniveau og tilknytning til arbejdsmarkedet, se Figur 2.6. 65 % af personer med regnefærdigheder på lavt niveau er i beskæftigelse. Det er betydeligt færre end blandt personer med færdigheder på niveau 2/3 og 4/5, hvor hhv. 82 og 86 % er i beskæftigelse.

Andelen af 16-65-årige, der er ledige og under uddannelse, er relativt ensartet på tværs af færdighedsniveauer og udgør kun en mindre del af hver gruppe. Det mest markante skel findes i andelen, der står uden for arbejdsstyrken, og som ikke er i gang med en uddannelse ('Andre uden for arbejdsstyrken'). Andre uden for arbejdsstyrken dækker fx over personer på førtidspension, længerevarende sygemeldte eller personer, der af andre årsager ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Blandt personer med lavt færdighedsniveau er andelen i gruppen 'Andre uden for arbejdsstyrken' hele 25 %, hvilket er væsentligt færre end blandt personer med højt færdighedsniveau, hvor andelen kun er 5 %.

Figur 2.6 Fordeling af arbejdsmarkedsstatus

Fordeling af beskæftigede, ledige, andre uden for arbejdsstyrken¹ og personer under uddannelse², særligt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: N 0/1: 496, 2/3: 2.704, 4/5: 980.

Note: ¹ Andre uden for arbejdsstyrken dækker fx over personer på førtidspension, længerevarende sygemeldte eller personer, der af andre årsager ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet.

² Personer under uddannelse dækker personer, der er under uddannelse, men ikke er på arbejdsmarkedet.

*Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

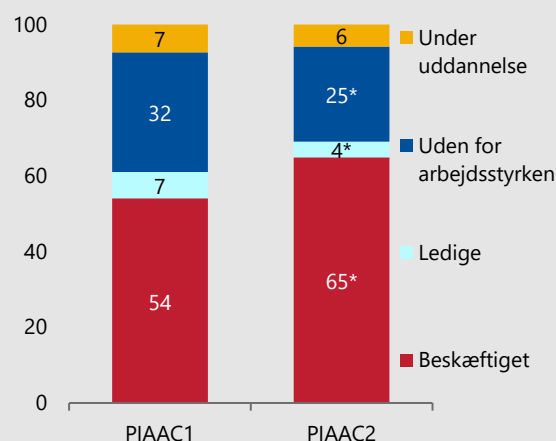
Kilde: PIAAC2.

For personer med færdigheder på lavt niveau er der sket en stigning i andelen af beskæftigede fra 54 til 65 % fra i 2011/12 til 2022/23. Det vil sige en stigning på 11 procentpoint. Dette modsvarer særligt af et fald i andelen, der er uden for arbejdsstyrken, fra 32 til 25 %. Samtidig er der en mindre andel, der er ledige (4 vs. 7 %). En del af stigningen i beskæftigelsen skyldes formentlig de generelle økonomiske konjunkturer. I perioden fra PIAAC1 i 2011/12 til PIAAC2 i 2022/23 er beskæftigelsen steget, og i årene efter 2011/12 gik dansk økonomi ind i et begyndende økonomisk opsving efter lavkonjunkturårene i forlængelse af finanskrisen (Det Økonomiske Råd, 2024).

Denne beskæftigelsesfremgang på 11 procentpoint er særlig stor for personer med færdigheder på lavt niveau. For personer med færdigheder på middelhøjt niveau er der sket en beskæftigelsesstigning på 8 procentpoint, mens der ikke sker en stigning for personer med færdigheder på højt niveau. Sidstnævnte gruppe har den samme høje beskæftigelsesprocent på 86 i både PIAAC1 og PIAAC2 (se Bilagsfigur 1.2). Dette tyder således på, at det økonomiske op-sving særligt har haft en positiv betydning for beskæftigelsen for personer med færdigheder på lavt niveau.

Andelen af selvstændige blandt de beskæftigede i 2022/23 varierer også med færdighedsniveau. Blandt de beskæftigede med færdigheder på lavt niveau (0/1) er 5 % selvstændige (Figur 2.8). Denne andel er 8 % blandt personer med færdigheder på middelhøjt niveau og 9 % blandt personer med højt færdighedsniveau. Forskellene er beskedne, men dog statistisk signifikante og peger på, at det at være selvstændig er en smule mere udbredt blandt personer med færdigheder over lavt niveau.

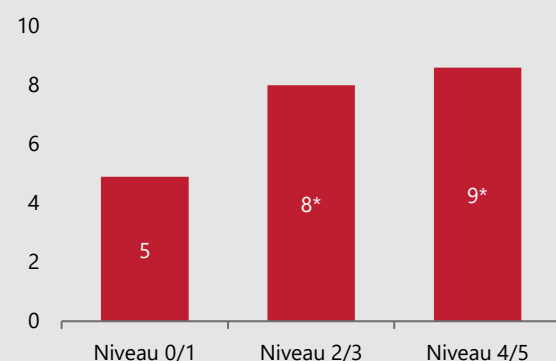
Figur 2.7 Arbejdsmarkedsstatus for niveau 0/1 i PIAAC1 og PIAAC2

Note: *Andelene er signifikant forskellige fra andelene i 2022/23 sammenlignet med 2011/12.

Kilde: PIAAC1 og PIAAC2.

Figur 2.8 Andel af beskæftigede, der er selvstændige

Anm.: Spørgsmålsformulering: Arbejder du som lønmodtager eller selvstændig?
N 0/1: 3.451, 2/3: 2.275, 4/5: 848.

Note: *Andelene er signifikant forskellige fra andelene blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

2.5 Opsamling

12 % af de 16-65-årige har regnefærdigheder på lavt niveau (eksklusive doorstep-interviews). Dette svarer til ca. 433.000 personer. Der er store geografiske forskelle

på, hvordan personer med hhv. lavt og højt niveau for regnefærdigheder er fordelt. I Vestjylland, Vest- og Sydsjælland, Syddanmark og på Fyn bor den største andele af personer med færdigheder på lavt niveau. I København og Nordsjælland bor den mindste andel af personer med lavt færdighedsniveau. Samtidig bor der også en større andel af personer med lavt færdighedsniveau i land- og provinskommuner sammenlignet med personer med højt færdighedsniveau.

Blandt personer med lavt færdighedsniveau er der en overrepræsentation af 55-65-årige, personer med grundskole som højst fuldførte uddannelse, personer med dårligere helbred og personer, der er uden for arbejdsstyrken og ikke er i gang med en uddannelse.

Relativt færre personer med lavt færdighedsniveau er i beskæftigelse sammenlignet med personer på de øvrige færdighedsniveauer. 65 % af personer med lavt færdighedsniveau er i beskæftigelse mod 86 % af personer med højt færdighedsniveau. 25 % med lavt færdighedsniveau står uden for arbejdsstyrken mod 5 % af personer med højt færdighedsniveau. Andelen af de beskæftigede, der er selvstændige, er endvidere lidt mindre blandt personer med lavt færdighedsniveau end blandt personer med et højere færdighedsniveau.

Der er i 2022/23 en større andel blandt personer med lavt færdighedsniveau, der er i beskæftigelse sammenlignet med 2011/12. En del af denne beskæftigelsesstigning skyldes formentlig en forbedret konjunktursituation i denne periode. Beskæftigelsen er i denne periode steget mere for personer med lavt færdighedsniveau end for de to andre færdighedsniveauer.

3 Tilknytning til arbejdsmarkedet

Vi har i kapitel 2 fået etableret, at beskæftigelsen for personer med færdigheder på lavt niveau er ringere end for personer med de øvrige færdighedsniveauer på interviewtidspunktet for PIAAC2. Men forskelle i arbejdsmarkedstilknytning handler ikke kun om, hvorvidt man er i beskæftigelse eller ej på et givet tidspunkt, men også om beskæftigelsesomfang og -stabilitet over en længere periode. Formålet med dette kapitel er derfor at give et mere nuanceret billede af, hvordan arbejdsmarkedstilknytningen er for personer med lavt færdighedsniveau sammenlignet med personer med middelhøjt og højt færdighedsniveau.

Først ser vi på, hvor mange måneder personer med forskellige færdighedsniveauer har været beskæftigede i årene op til PIAAC-undersøgelsen, og om de har været uden beskæftigelse i længere perioder. Dernæst analyserer vi den samlede erhvervs erfaring og antal års anciennitet på samme arbejdsplads for de tre færdighedsniveauer. Det er igen her vigtigt at understrege, at resultaterne er uden doorstep-interviews, og derfor er der en mulighed for, at vi fx overvurderer arbejdsmarkedstilknytningen for personer med lavt færdighedsniveau (se afsnit 1.4).

3.1 Beskæftigelsesomfang og perioder uden arbejde inden for de seneste 5 år

I dette afsnit undersøger vi, hvordan 16-65-årige med et lavt færdighedsniveau adskiller sig fra øvrige 16-65-årige med hensyn til stabilitet i beskæftigelse over en periode på op til 5 år.

Vi ser først i afsnit 3.1.1 på omfanget af lønmodtagerbeskæftigelse i etårsperioden og femårsperioden forud for interviewtidspunktet i PIAAC-undersøgelsen i 2022/23. Dette gør vi ved brug af registerdata, og beskæftigelsesomfanget måler vi ved antal måneder i perioden, som personen har været i beskæftigelse.

Dernæst ser vi i afsnit 3.1.2 på andelen, som har været uden arbejde i længere sammenhængende perioder i løbet af de seneste 5 år forud for interviewtidspunktet i PIAAC2. Her fokuserer vi på personer, der enten er ledige eller beskæftigede på interviewtidspunktet, for at undersøge beskæftigelsesomfang og -stabilitet for dem, der på interviewtidspunktet står til rådighed for arbejdsmarkedet. Disse analyser er baseret på oplysninger fra PIAAC2s baggrundsskema, og oplysninger om perioder uden arbejde er derfor baseret på personens egen hukommelse og dermed lidt

mindre pålidelige end registeroplysninger. Til gengæld vil perioder som selvstændig også indgå i beskæftigelse modsat de anvendte registeroplysninger.

3.1.1 Omfang af beskæftigelse

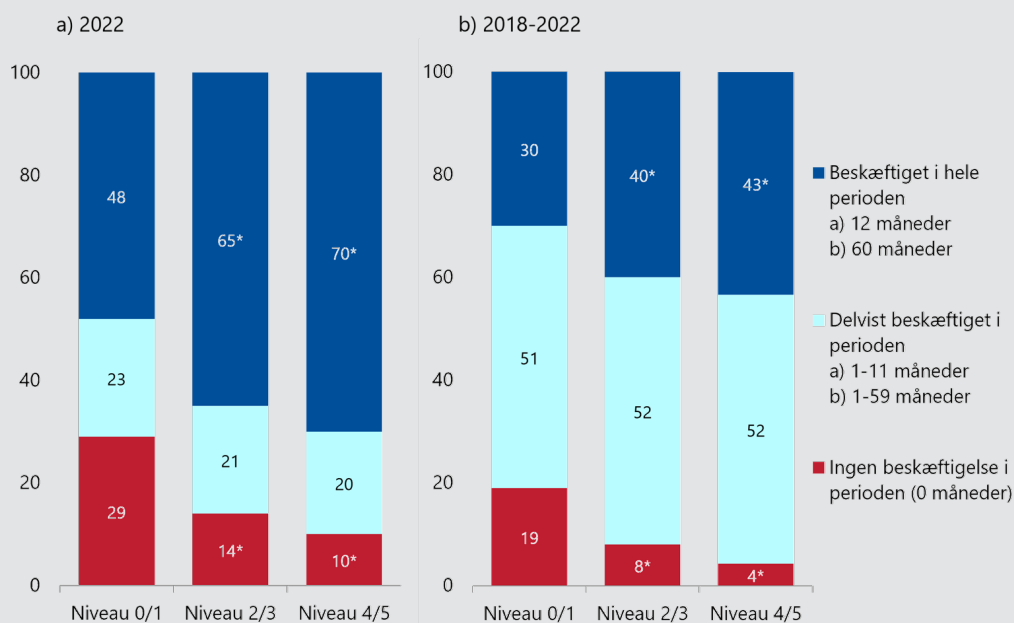
I Figur 3.1 vises beskæftigelsesomfanget målt som antallet af måneder med mindst 1 times lønmodtagerbeskæftigelse, både for året 2022 og for perioden 2018-2022. Figuren illustrerer tydelige forskelle mellem færdighedsniveauerne.

I 2022 havde 48 % af personer med færdigheder på lavt niveau haft lønmodtagerbeskæftigelse i alle 12 måneder,⁷ mens det samme gælder for 70 % af personer med færdigheder på højt niveau. I den modsatte ende havde 29 % af personer med færdigheder på lavt niveau ingen beskæftigelse overhovedet i 2022 mod 10 % af personer med færdigheder på højt niveau.

⁷ Figur 3.1 viser antal måneder med lønmodtagerbeskæftigelse og inkluderer således ikke selvstændige. Der kan derfor være personer i figuren, der står angivet med ingen eller delvis beskæftigelse, som har været beskæftiget som selvstændige. I Figur 2.8 så vi, at andelen af selvstændige er mindre for personer med lavt færdighedsniveau. Derfor kan figuren undervurdere forskellene i andelen med ingen eller delvis beskæftigelse mellem færdighedsniveauerne en smule.

Figur 3.1 Antal måneder med lønmodtagerbeskæftigelse

Alle 16-65-årige fordelt efter antal måneder med minimum 1 times lønmodtagerbeskæftigelse i a) 2022 og b) 2018-2022. Særsilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: N 0/1: 496, 2/3: 2.704, 4/5: 980.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2 og Danmarks Statistiks registre.

Hver femte med lavt færdighedsniveau har været helt uden job i 2018-2022

Ser vi på en 5-årig periode (2018-2022), er forskellen mellem personer med lavt færdighedsniveau og personer med højere færdighedsniveauer igen tydelig. 30 % af personer med færdigheder på lavt niveau har haft beskæftigelse i mindst 1 time i alle 60 måneder, hvilket gælder for 43 % af personer med færdigheder på højt niveau. Omvendt har hele 19 % af personer med lavt færdighedsniveau ikke haft nogen beskæftigelse overhovedet i perioden. Det samme gælder for kun 4 % af personer med højt færdighedsniveau.

3.1.2 Tid uden job de seneste 5 år

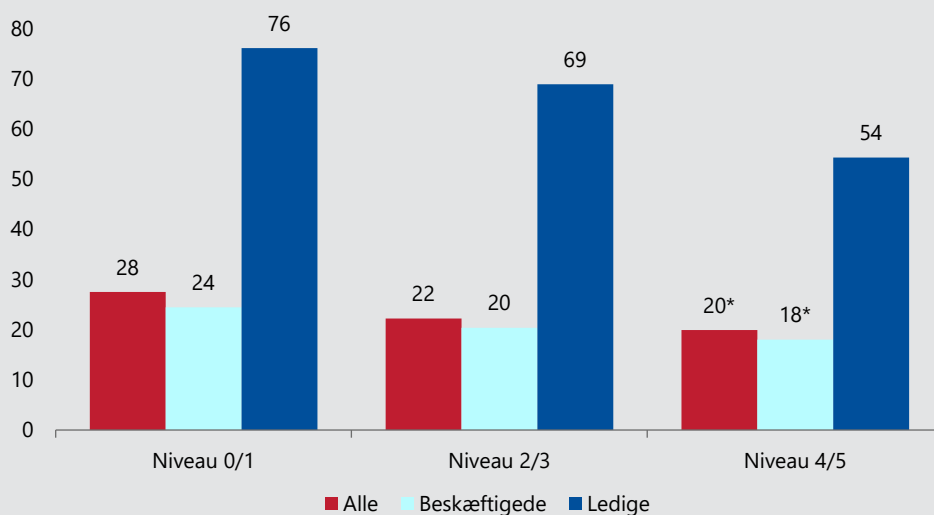
Mens vi i afsnit 3.1.1 så på hele populationen af 16-65-årige, har vi i dette afsnit fokus på personer, der står til rådighed for arbejdsmarkedet, dvs. enten er i beskæftigelse eller er ledige. Vi belyser, om de har sammenhængende perioder uden arbejde på mindst 3 måneder i femårsperioden op til PIAAC-undersøgelsen.

Personer med lavt færdighedsniveau har oftere længere perioder uden arbejde

I overensstemmelse med resultaterne i forrige afsnit viser Figur 3.2, at personer med et lavt færdighedsniveau oftere har været uden arbejde i en sammenhængende periode på 3 måneder eller mere inden for de seneste 5 år end personer med højere færdighedsniveauer. Dette gælder både for de personer, der er beskæftigede på interviewtidspunktet, og for de personer der er ledige på interviewtidspunktet.

Figur 3.2 Andel, der har været uden arbejde i en periode på 3 måneder eller mere inden for de seneste 5 år

For personer, der er beskæftigede eller ledige på interviewtidspunktet, samlet set (her benævnt 'Alle') og opdelt. Opgørelsen er således eksklusive studerende og personer uden for arbejdsstyrken. Særskilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Spørgsmålsformulering: Har du i de sidste 5 år på noget tidspunkt været uden arbejde i en sammenhængende periode på 3 måneder eller længere? Se bort fra betalt orlov såsom barselsorlov eller sygeorlov eller perioder, hvor du har studeret på fuld tid.

N 0/1: 353, 2/3: 2.378, 4/5: 901.

Kilde: PIAAC2.

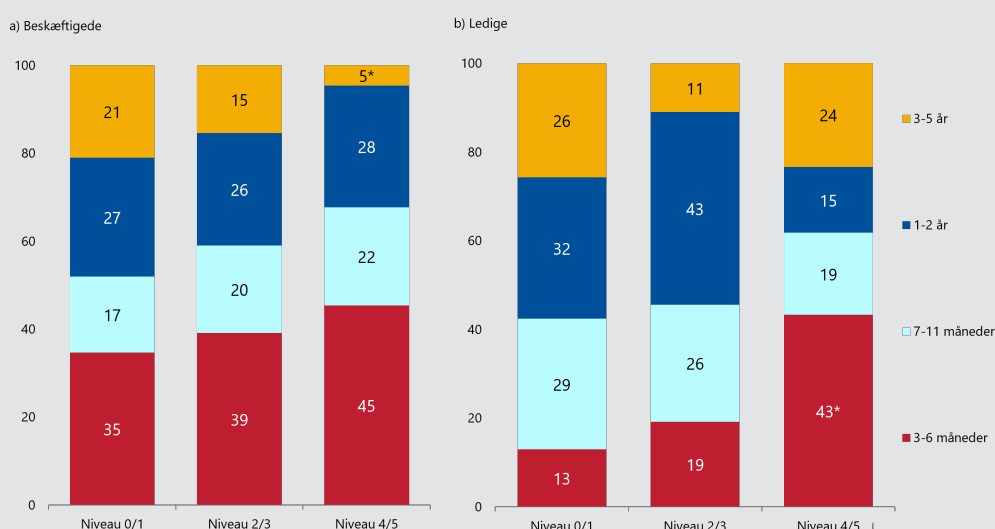
Blandt personer med lavt færdighedsniveau, der er ledige på interviewtidspunktet, har 76 % været uden arbejde i en periode på 3 måneder eller mere inden for de seneste 5 år, mens det samme gælder for 54 % af de ledige med højt færdighedsniveau. For de personer, der er beskæftigede på interviewtidspunktet, er forskellene mindre. Blandt de beskæftigede med lavt færdighedsniveau har 24 % været uden arbejde i 3 måneder eller mere de seneste 5 år, mens det er tilfældet for 18 % af beskæftigede med færdigheder på højt niveau.

Personer med lavt færdighedsniveau har oftere længere perioder uden arbejde

Figur 3.3 viser den samlede tid uden arbejde for personer, der inden for de seneste 5 år har været uden arbejde i en periode på 3 måneder eller mere. Figuren skelner mellem personer, der var hhv. beskæftigede og ledige på interviewtidspunktet.

Figur 3.3 Fordeling af længden af perioder uden arbejde

Den samlede tid uden arbejde for hhv. beskæftigede og ledige på interviewtidspunktet, der har været ledige i 3 måneder eller mere inden for de seneste 5 år. Særsilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Spørgsmålsformulering: Hvor lang tid har du samlet set været uden arbejde i løbet af de sidste 5 år?
N 0/1: 83, 2/3: 451, 4/5: 160.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

Blandt de beskæftigede, som har haft en længere periode uden arbejde, har relativt mange personer med lavt færdighedsniveau været uden arbejde i mindst 3 år af femårsperioden op til PIAAC-undersøgelsen. 21 % af beskæftigede med lavt færdighedsniveau har været uden arbejde i 3-5 år mod 5 % for beskæftigede med færdighedsniveau på højt niveau. Ligeledes ser det ud til, at relativt få af de beskæftigede vist i Figur 3.3 med lavt færdighedsniveau har haft korte perioder uden arbejde: 35 % har været uden arbejde i 3-6 måneder mod 45 % blandt beskæftigede med højt færdighedsniveau. Forskellen i disse sidstnævnte andele er dog ikke statistisk signifikante.

For de ledige tegner der sig et mere komplekst billede (Figur 3.3). Andelen, som har haft forholdsvis kort tid uden arbejde (3-6 måneder), er 13 % for ledige med lavt færdighedsniveau og 43 % for ledige med højt færdighedsniveau. Samtidig er der

dog omtrent den samme andel (ca. 25 %), som har været uden arbejde i 3-5 år, blandt ledige med lavt og højt færdighedsniveau. Det vil sige, at blandt de ledige med højt færdighedsniveau (som har haft en sammenhængende periode uden arbejde på mindst 3 måneder i femårsperioden) er der også mange, som har haft mindst 3 år uden arbejde. Det kan være et udtryk for, at der også blandt personer med højt færdighedsniveau (og lang uddannelse) er personer, der har svært ved at finde job. Det er dog også vigtigt at huske på, at perioder uden arbejde både kan være frivillige og ufrivillige.

Samlet set peget Figur 3.1, Figur 3.2 og Figur 3.3 på, at lange eller flere perioder uden beskæftigelse er mere udbredt blandt personer med lavt færdighedsniveau end personer med højere færdighedsniveauer.

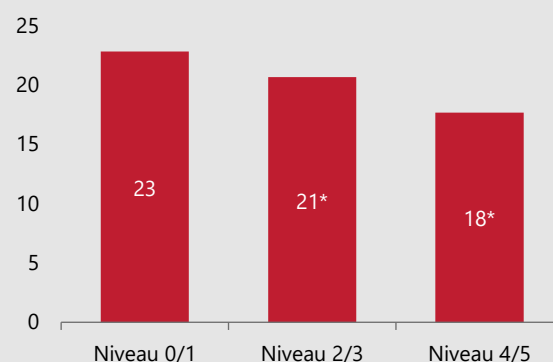
3.2 Erhvervserfaring

En persons erhvervserfaring beskriver, hvor meget en person har været i beskæftigelse gennem sit liv. I dette afsnit ser vi på, om personer med lavt færdighedsniveau adskiller sig fra personer med højere færdighedsniveauer med hensyn til erhvervserfaring (målt ved det samlede antal år i beskæftigelse).

Antal års erhvervserfaring er påvirket af den enkeltes alder. Jo ældre en person er, desto flere år har pågældende haft til at optjene erhvervserfaring. Personer med en kort uddannelse har alt andet lige haft flere år til at optjene erhvervserfaring efter endt uddannelse end personer med en lang uddannelse. Fra kapitel 2 ved vi, at personer med lavt færdighedsniveau generelt er ældre og har et lavere uddannelsesniveau end personer med højere færdighedsniveauer. Dette betyder, at personer med et lavt færdighedsniveau ud fra disse to parametre har haft flere år til at optjene erhvervserfaring end personer med højere færdighedsniveauer.

Figur 3.4 Antal års erhvervserfaring

Gennemsnitligt antal års erhvervserfaring for alle 16-65-årige, særligt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: N 0/1: 496, 2/3: 2.704, 4/5: 980.

Note: *Det gennemsnitlige antal år er signifikant forskelligt fra det gennemsnitlige antal år blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

Figur 3.4 viser da også, at personer med lavt færdighedsniveau i gennemsnit har flere års erhvervserfaring (23 år) end personer med middelhøjt og højt færdighedsniveau (hhv. 21 og 18 år). Dette underbygges af Bilagsfigur 2.1), som viser, at 37 % af personer med lavt færdighedsniveau har mindst 30 års erhvervserfaring, mens det samme gælder for 32 % af personer med færdigheder på middelhøjt niveau og 21 % af personer med færdigheder på højt niveau.⁸

Tager vi højde for aldersforskelle, får vi dog et helt andet billede. En regressionsanalyse viser, at når vi sammenligner personer med samme alder, har personer med lavt færdighedsniveau i gennemsnit færre års erhvervserfaring end personer med middelhøjt eller højt færdighedsniveau (se Bilagstabel 2.1). Disse resultater er også illustreret i Figur 3.5, som viser antal års erhvervserfaring særskilt for færdighedsniveau for 35-årige, 45-årige og 55-årige (beregnet på baggrund af Bilagstabel 2.1, jf. beskrivelsen af regressionsanalyser i afsnit 6.3).

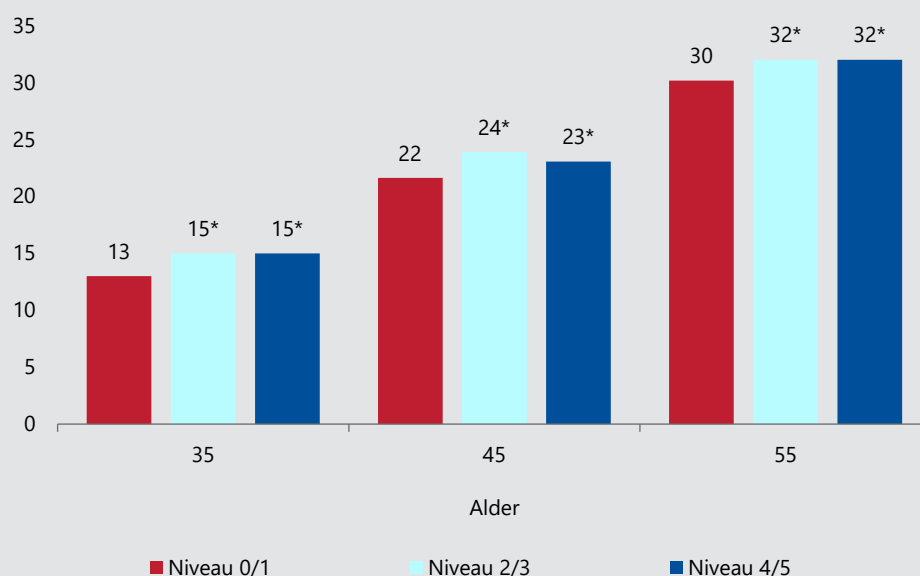
Dette understreger den relativt svage arbejdsmarkedstilknytning for personer med lavt færdighedsniveau, som også fremgår af afsnit 3.1, idet denne gruppe har færre års erhvervserfaring, selvom gruppen i gennemsnit er ældre og har kortere uddannelsesniveau. Konklusionerne ændres ikke, når vi ud over aldersforskelle også tager højde for forskelle i uddannelsesniveau.⁹

⁸ Bemærk dog, at på trods af en højere gennemsnitsalder for personer med lavt færdighedsniveau har denne gruppe omtrent samme andel med under 5 års erhvervserfaring som personer med færdigheder på middelhøjt og højt færdighedsniveau.

⁹ Kolonne 3 i bilagstabel 1.1 viser resultater, hvor der også er kontrolleret for uddannelse. Når der kontrolleres for både uddannelse og alder, finder vi også, at personer med lavt færdighedsniveau har mindre erhvervserfaring end personer i de øvrige grupper.

Figur 3.5 Antal års erhvervserfaring for udvalgte aldre

Gennemsnitligt antal års erhvervserfaring for 35-årige, 45-årige og 55-årige, beregnet på baggrund af en regressionsanalyse, hvor alder fastholdes. Særsilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Det viste antal gennemsnitlige år er beregnet på baggrund af regressionsresultater vist i kolonne 2 i Bilagstabel 1.1.

Note: * Det gennemsnitlige antal år er signifikant forskelligt fra det gennemsnitlige antal år blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

3.3 Anciennitet på arbejdspladsen

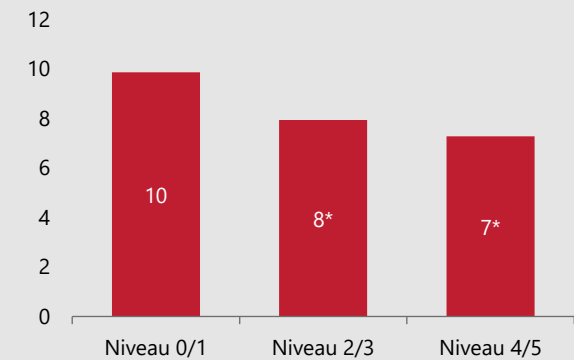
I afsnit 3.1 og 3.2 så vi, at personer med lavt færdighedsniveau i løbet af deres voksenliv i mindre grad er i beskæftigelse end personer med højere færdighedsniveau. Men bliver personer med lavt færdighedsniveau i længere eller kortere tid på den samme arbejdsplads end personer fra de øvrige grupper? Det ser vi på i dette afsnit.

Figur 3.6 viser, at beskæftigede med lavt færdighedsniveau i gennemsnit har været 10 år på deres nuværende arbejdsplads, mens dette tal er hhv. 8 og 7 år for de beskæftigede med middelhøjt og højt færdighedsniveau. Et lignende billede ses af Bilagsfigur 2.2, som viser, at 18 % af de beskæftigede med lavt færdighedsniveau har mere end 20 års anciennitet, mens det samme gælder 12 og 9 % af de beskæftigede med middelhøjt og højt færdighedsniveau. Som med erhvervserfaring spiller alderen dog også ind på anciennitet (jf. afsnit 3.2).

Tager vi højde for aldersforskelle forsvinder forskellene i anciennitet på tværs af færdighedsniveauer. En regressionsanalyse viser, at når vi sammenligner personer med samme alder, har beskæftigede med lavt færdighedsniveau i gennemsnit samme års anciennitet på deres nuværende arbejdsplads som beskæftigede med middelhøjt eller højt færdighedsniveau, se Bilagstabel 2.2. Disse resultater er også illustreret i Figur 3.7 som viser antal års anciennitet på nuværende arbejdsplads særligt for færdighedsniveau for 35-årige, 45-årige og 55-årige (beregnet på baggrund af Bilagstabel 2.2). Som det fremgår, er der ikke forskelle på personer med lavt og højere færdighedsniveauer inden for aldersgrupperne.¹⁰

Figur 3.6 Antal års anciennitet

Gennemsnitligt antal års anciennitet på arbejdspladsen for alle beskæftigede, særligt for beskæftigede med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: N 0/1: 337, 2/3: 2.299, 4/5: 855.

Note: *Det gennemsnitlige antal år er signifikant forskelligt fra det gennemsnitlige antal år blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

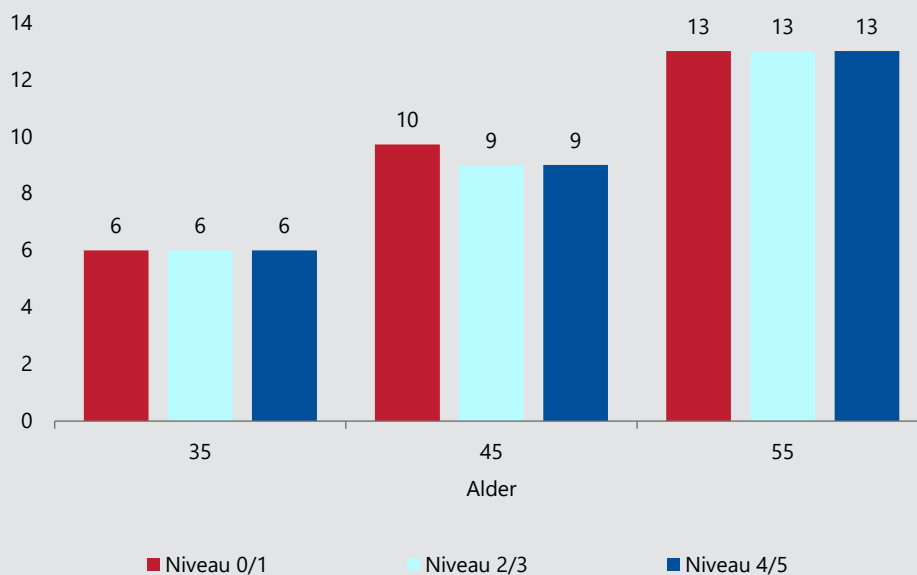
Kilde: PIAAC2.

Det vil sige, at beskæftigede med lavt færdighedsniveau ikke adskiller sig fra beskæftigede med højere færdighedsniveauer med hensyn til anciennitet. Dette er på trods af, at personer med lavt færdighedsniveau generelt har en svagere tilknytning til arbejdsmarkedet, som bl.a. viser sig ved færre års erhvervserfaring. Én forklaring på dette kan være, at beskæftigede med lavt færdighedsniveau har en mindre jobmobilitet, hvorfor de beskæftigede med lavt færdighedsniveau i højere grad bliver på samme arbejdsplads end andre beskæftigede pga. færre alternative jobmuligheder.

¹⁰ Bilagsfigur 3.3 og Bilagstabel 3.3 viser et lignende billede for antal arbejdspladser, de beskæftigede har haft inden for de seneste 5 år.

Figur 3.7 Antal års anciennitet for udvalgte aldre

Beregnet gennemsnitligt antal års anciennitet for 35-årige, 45-årige og 55-årige særligt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: De viste andele er beregnet på baggrund af regressionsresultater vist i kolonne 2 i Bilagstabel 1.2.

Kilde: PIAAC2.

3.4 Opsamling

Uanset om vi kigger på en periode på 1 eller 5 år, finder vi, at beskæftigelsesomfanget blandt personer med færdigheder på lavt niveau generelt er lavere end for personer med middelhøjt og højt færdighedsniveau. Blandt personer med færdigheder på lavt niveau er der en større andel sammenlignet med de øvrige færdighedsniveauer, som ikke har haft nogen beskæftigelse, hvilket ikke kun gælder i 2022, men også når vi ser på en længere periode fra 2018-2022. For begge perioder er der samtidig en mindre andel blandt personer med lavt færdighedsniveau, der er i beskæftigelse i hele perioden.

Den svagere arbejdsmarkedstilknytning viser sig også ved, at når personer med færdigheder på lavt niveau er ledige, er de ofte uden arbejde i længere tid end personer med højere færdighedsniveauer.

Personer med lavt færdighedsniveau har i gennemsnit færre års erhvervserfaring end personer med højere færdighedsniveauer, når vi tager højde for aldersforskelle mellem personer med lavt, middelhøjt og højt færdighedsniveau. Dette understreger, at personer med lavt færdighedsniveau har en forholdsvis svag tilknytning til arbejdsmarkedet.

Ser vi på de beskæftigedes anciennitet målt ved antal år på deres nuværende arbejdsplads, er denne derimod ensartet på tværs af færdighedsniveauer, når vi tager højde for aldersforskelle.

4 Jobkarakteristika og jobtilfredshed

De foregående kapitler har vist, at personer med lavt færdighedsniveau generelt har en svagere tilknytning til arbejdsmarkedet end personer med højere færdighedsniveau. De har en forholdsvis lille andel i beskæftigelse og har oftere været uden job i længere perioder.

I dette kapitel ser vi på dem, der er i arbejde. Dette svarer til 65 % af personer med færdigheder på lavt niveau, jf. Figur 2.6. Formålet med kapitlet er at belyse, hvordan beskæftigede med et lavt færdighedsniveau adskiller sig fra andre beskæftigede med hensyn til jobkarakteristika og jobtilfredshed.

Vi starter med at se på arbejdstid, løn og kontrakttype afhængigt af færdighedsniveau (afsnit 4.1). Dernæst ser vi på, hvilke stillingsbetegnelser de har, hvilke brancher de er ansat i, og hvor store de arbejdspladser, de er ansat på, er (afsnit 4.2). Til sidst beskriver vi, om der er nogle kompetencer, de ønsker sig i deres nuværende job (afsnit 4.3), og om de er tilfredse med deres job (afsnit 4.4).

4.1 Arbejdstimer, løn og kontrakt

Beskæftigede med lavt færdighedsniveau arbejder færre timer

Personer med lavt færdighedsniveau har ikke blot en relativt lille andel i beskæftigelse, de arbejder også færre timer, når de er i job. Den gennemsnitlige arbejdstid er 32 timer om ugen for beskæftigede med lavt færdighedsniveau, mens den gennemsnitlige arbejdstid er 34 timer om ugen for beskæftigede med middelhøjt færdighedsniveau og 35 timer for beskæftigede med højt færdighedsniveau (Tabel 4.1).

Tabel 4.1 Gennemsnitligt ugentligt antal arbejdede timer

Det gennemsnitlige antal arbejdede timer i nuværende job, for alle beskæftigede. Særsilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Niveau	Gennemsnitligt antal arbejdede timer
Niveau 0/1	32,1
Niveau 2/3	34,1
Niveau 4/5	35,4*

Anm.: Spørgsmålsformulering: Hvor mange timer om ugen arbejder du normalt i dette job? Medregn sædvanligt overarbejde, både lønnet og ulønnet, men ikke frokostpause eller andre pauser.
N 0/1: 337, 2/3: 2.299, 4/5: 855.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

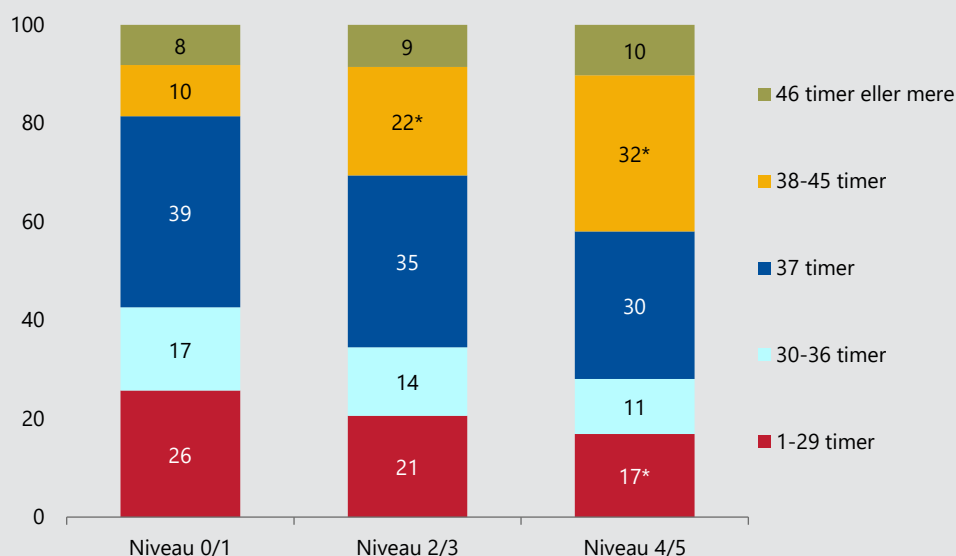
Kilde: PIAAC2.

Flere på lavt færdighedsniveau arbejder under 30 timer, færre arbejder mere end fuldtid

Det lavere gennemsnitlige antal arbejdstimer for beskæftigede med lavt færdighedsniveau skyldes især, at flere i denne gruppe arbejder få timer om ugen, hvilket trækker gennemsnittet ned. Figur 4.1 viser fordelingen af antal ugentlige arbejdstimer for beskæftigede med lavt, middelhøjt og højt færdighedsniveau. De største forskelle findes i andelen, der arbejder mellem 1-29 timer om ugen, og andelen, der arbejder 38-45 timer.

Figur 4.1 Fordeling af antal ugentlige arbejdstimer

Fordeling af antal ugentlige arbejdstimer for alle beskæftigede inkl. selvstændige. Særsigt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Spørgsmålsformulering: Hvor mange timer om ugen arbejder du normalt i dette job? Medregn sædvanligt overarbejde, både lønnet og ulønnet, men ikke frokostpause eller andre pauser.

N 0/1: 337, 2/3: 2.299, 4/5: 855.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

For beskæftigede med lavt færdighedsniveau arbejder 26 % under 30 timer ugentligt, mens dette gælder for hhv. 21 og 17 % for beskæftigede med middel og højt færdighedsniveau.

10 % af de beskæftigede med lavt færdighedsniveau arbejder normalt mere end et fuldtidsjob på 38-45 ugentlige timer. Dette gælder for 22 % af de beskæftigede med middelhøjt færdighedsniveau og 32 % med højt færdighedsniveau.

Personer med lavt færdighedsniveau har lavere lønindkomst

I Tabel 4.2 ses den gennemsnitlige årlige lønindkomst i 2022 for hvert færdighedsniveau.¹¹ Den årlige lønindkomst afhænger både af timelønnen og antal arbejdstimer. Antallet af arbejdstimer påvirkes både af antallet af perioder uden job og den ugentlige arbejdstid og kan også være påvirket af, hvorvidt man er selvstændig eller lønmodtager. Derfor har vi vist lønindkomsten for fire grupper: (1) Alle personer (uanset beskæftigelsesstatus), (2) Beskæftigede på interviewtidspunktet, (3) Fuldtidsbeskæftigede i hele 2022 og (4) Fuldtidsbeskæftigede i hele 2022, som er lønmodtagere.

Tabel 4.2 Gennemsnitlig årlig løn i 2022

Særskilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5 samt for alle interviewede og for beskæftigede på interviewtidspunktet.

	Alle interviewede	Beskæftigede på interviewtidspunktet	Fuldtidsbeskæftigede i hele 2022	Fuldtidsbeskæftigede i hele 2022 (ekskl. selvstændige)
Niveau 0/1	187.054	272.485	406.759	404.637
Niveau 2/3	303.131	354.144	522.252	522.901
Niveau 4/5	410.308	464.622	626.870	627.328
N	4.180	3.502	1.181	1.135

Anm.: Den benyttede variabel er loenmv_13 (Danmarks Statistik, 2013).

Kilde: PIAAC2 og Danmarks Statistiks registre.

Uanset hvilken gruppe vi ser på, er lønindkomsten lavest for personer med lavt færdighedsniveau og højest for personer med færdigheder på højt niveau. For alle beskæftigede er den gennemsnitlige årlige lønindkomst ca. 272.000 kr. for personer med lavt færdighedsniveau, mens den er ca. 354.000 kr. for beskæftigede med færdigheder på middelhøjt niveau og ca. 465.000 kr. for beskæftigede med færdigheder på højt niveau.

Den gennemsnitlige lønindkomst er generelt lavere for 'Alle interviewede' end for de personer, der er beskæftigede på interviewtidspunktet, idet alle interviewede også inkluderer personer, der ikke har en lønindkomst og derfor trækker gennemsnittet ned. Forskellen er især stor for personer på lavt færdighedsniveau, hvilket hænger sammen med, at denne gruppe har en relativ stor andel med en svag tilknytning til arbejdsmarkedet (se kapitel 3).

¹¹ Dataindsamlingen til PIAAC-undersøgelsen har fundet sted i 2022 og 2023, men for at sikre, at respondenternes lønindkomst er sammenlignelig, tager vi udgangspunkt i den årlige lønindkomst for 2022.

Sammenligninger vi udelukkende alle, der er fuldtidsbeskæftigede i hele 2022, finder vi, at den gennemsnitlige årlige lønindkomst for personer med færdigheder på lavt niveau er 407.000 kr., mens den er ca. 627.000 kr. for personer med færdigheder på højt niveau. Denne forskel kan i høj grad tilskrives forskelle i timeløn og afspejler formentlig forskelle i stilling og branche, som vi ser nærmere på i det næste afsnit (4.2).

Kun små forskelle i andele uden tidsubestemt kontrakt

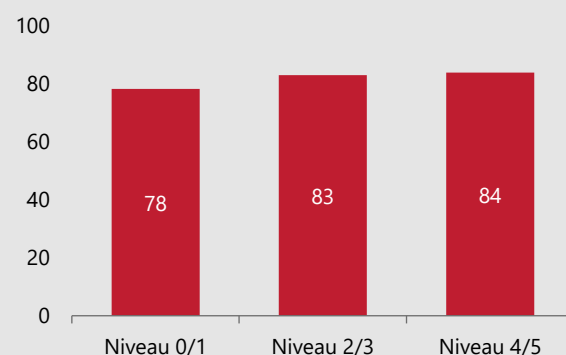
I Figur 4.2 viser vi andelene, der er ansat på en tidsubestemt kontrakt, opdelt på færdighedsniveauer. En tidsubestemt kontrakt vil sige en kontrakt, der ikke har udløbsdato.

78 % af de beskæftigede med færdigheder på lavt niveau er ansat på en tidsubestemt kontrakt. For beskæftigede med færdigheder på middelhøjt og højt niveau er denne andel en smule større på hhv. 83 og 84 %, men forskellene er dog ikke statistisk signifikante.

Der er derfor heller ikke forskel på andelene, der har en anden type kontrakt. Dette kan eksempelvis være tidsbestemte kontrakter, såsom sæsonkontrakter, eller personer, der er ansat uden kontrakt.

Figur 4.2 Andel, der er fastansat med tidsubestemt kontakt

Andelen af beskæftigede lønmodtagere, der er ansat med en tidsubestemt kontrakt.¹ Særsilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Forskellene er ikke statistisk signifikante.

Spørgsmaalsformulering: Hvilken form for ansættelseskontrakt har du?
N 0/1: 312, 2/3: 2.082, 4/5: 772.

Note: ¹ Tidsubestemt kontrakt vil sige, at kontrakten ikke har nogen udløbsdato.

Kilde: PIAAC2.

4.2 Jobkarakteristika – stillingsbetegnelse, branche og størrelse på arbejdspladser

Personer med forskellige færdighedsniveauer adskiller sig ikke kun i forhold til arbejdstid og løn, men også hvad angår typen af job og arbejdsplads. I dette afsnit undersøger vi, hvilke stillinger beskæftigede med lavt færdighedsniveau typisk varetager, hvilke brancher de arbejder i, og hvor store de arbejdspladser er, de er ansat på.

Afsnittet vil give indblik i, hvordan arbejdsmarkedet ser ud for personer med lavt færdighedsniveau, og dermed også, hvilke typer af job personer med lavt færdighedsniveau typisk har adgang til. Det kan være med til at belyse, hvilke rammer og udviklingsmuligheder deres jobsituation rummer.

Personer med lavt færdighedsniveau er især overrepræsenterede inden for stillingskategorien 'andet manuelt arbejde'

Tabel 4.3 viser, hvordan de beskæftigede i hver stillingskategori fordeler sig på deres færdighedsniveau i regning. Bemærk, at stillingskategorierne til dels er baseret på færdighedskrav i jobbet, hvor færdigheder forstås bredt og er inddelt i fire færdighedsniveauer, jf. anmærkningen til tabellen.

Tabel 4.3 Fordeling af stillingsbetegnelser

Fordeling af stillingsbetegnelser særskilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.
Vist for alle beskæftigede.

	Niveau 0/1	Niveau 2/3	Niveau 4/5	I alt
Militært arbejde (1+2+4)	0	48	52	100
Ledelsesarbejde (3+4)	3	58	39	100
Arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau (4)	3	60	37	100
Arbejde, der forudsætter viden på mellemniveau (3)	5	69	26	100
Almindeligt kontor- og kundeservicearbejde (2)	6	73	21	100
Service- og salgsarbejde (2)	16	74	10	100
Landbrug, skovbrug og fiskeri (2)	11	75	15	100
Håndværkspræget arbejde (2)	12	77	11	100
Operatør- og monteringsarbejde samt transport (2)	24	66	11	100
Andet manuelt arbejde (1)	30	63	7	100
Alle beskæftigede	10	67	24	100
N	337	2.229	855	3.421

Anm.: Denne opdeling i stillingskategorier er baseret på respondentens svar på spørgsmålet: 'Hvad er din stillingsbetegnelse' og de 10 hovedgrupper i ISCO-koderne. Inddelingen er bl.a. baseret på fire færdighedsniveauer, hvor færdigheder defineres som evnen til at varetage opgaverne inden for en given arbejdsfunktion. Der er fire færdighedsniveauer, hvor 4 er det højeste og 1 det laveste færdighedsniveau. Forholdet mellem de 10 hovedgrupper i ISCO-08 og de fire færdighedsniveauer er angivet i parentes i tabellen, se Danmarks Statistik (2011). Grundet afrunding summerer rækkerne ikke nødvendigvis til 100.

Kilde: PIAAC2.

Beskæftigede med færdigheder på lavt niveau er især overrepræsenterede i stillingskategorien 'Andet manuelt arbejde', hvor de udgør 30 % af de beskæftigede. Sammenlignet hermed udgør de beskæftigede med færdigheder på lavt niveau 10 % af alle beskæftigede. 'Andet manuelt arbejde' omfatter typisk udførelse af enkle og rutinemæssige fysiske eller manuelle opgaver.

Også i kategorierne 'Operatør- og monteringsarbejde samt transport' og 'Service- og salgsarbejde' er andelen med lavt færdighedsniveau relativ stor, hhv. 24 % og 16 %. De to sidstnævnte stillingskategorier indeholder arbejdsfunktioner på andet færdighedsniveau, hvor arbejdsopgaver bl.a. kan omfatte betjening af maskiner og elektronisk udstyr, kørsel, vedligeholdelse og reparation af elektrisk og mekanisk udstyr samt behandling, bestilling og arkivering af oplysninger (Danmarks Statistik, 2011).

Modsat ser vi, at personer med højt færdighedsniveau især er repræsenterede i videnskrævende stillinger og ledelse. I kategorierne 'Arbejde, der forudsætter viden på højeste niveau' og 'Ledelsesarbejde' udgør de hhv. 37 og 30 % af de beskæftigede.

Tabel 4.4 giver et mere detaljeret billede af, hvilke stillingskategorier personer med færdigheder på lavt niveau bestrider inden for de tre overordnede stillingskategorier, hvor denne gruppe er mest repræsenteret: 'Service- og salgsarbejde', 'Operatør- og monteringsarbejde samt transport' og 'Andet manuelt arbejde'.

Tabel 4.4 **Detaljerede stillingsbetegnelser for beskæftigede med lavt færdighedsniveau**

Fordeling af detaljerede stillingsbetegnelser for beskæftigede med lavt færdighedsniveau for de tre overordnede stillingsbetegnelser med størst andel af personer lavt færdighedsniveau.

Stillingsbetegnelse	Procent
Service- og salgsarbejde	
Servicearbejde	16
Salgsarbejde	39
Omsorgsarbejde	41
Rednings- og overvågningsarbejde	4
I alt	100
Operatør- og monteringsarbejde samt transport	
Operatørarbejde ved stationære anlæg og maskiner	34
Monteringsarbejde	13
Chaufførarbejde og førere af køretøjer og mobile maskiner	52
I alt	100
Andet manuelt arbejde	
Rengøringsarbejde	29
Manuelt arbejde inden for landbrug, skovbrug og fiskeri	9
Manuelt arbejde inden for råstofudvinding, bygge- og anlægssektoren, produktion og transport	36
Manuelt arbejde med tilberedning af mad	17
Gadesalg og -service	1
Renovationsarbejde og andet manuelt arbejde	9
I alt	100
N	337

Anm.: Denne opdeling i stillingskategorier er baseret på respondentens svar på spørgsmålet: "Hvad er din stillingsbetegnelse" og de 10 hovedgrupper i ISCO-koderne, se Danmarks Statistik (2011).
 Grundet afrunding summerer kolonnerne ikke nødvendigvis til 100.

Kilde: PIAAC2.

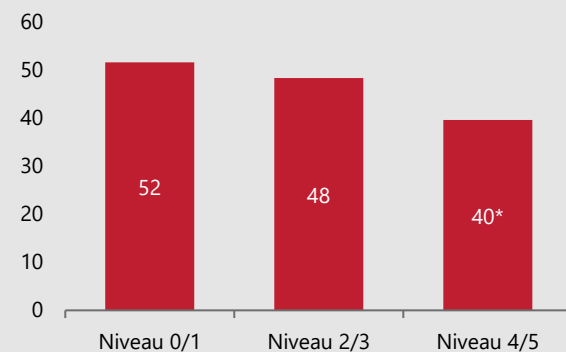
Inden for 'Service- og salgsarbejde' har 41 % omsorgsarbejde. Dette kan eksempelvis være social- og sundhedsarbejde eller arbejde som pædagogisk medhjælp. 39 % har salgsarbejde.

Inden for 'Operatør- og monteringsarbejde samt transport' har 52 % chaufførarbejde. Den største kategori inden for 'Andet manuelt arbejde' er 'Manuelt arbejde inden for råstofudvinding, bygge- og anlægssektoren, produktion og transport', som 36 % er beskæftiget med. 29 % arbejder med rengøring, mens 17 % har madtilberedning som stillingsbetegnelse.

Figur 4.3 viser endvidere, at lidt over halvdelen af de beskæftigede med lavt færdighedsniveau har korte gentagne opgaver af mindre end 1 minuts varighed i deres nuværende job, mens det samme gælder for 40 % af de beskæftigede med højt færdighedsniveau.

Figur 4.3 Andel, der har korte gentagne opgaver i deres job

Andel af beskæftigede, der har korte gentagne opgaver af mindre end 1 minuts varighed i deres nuværende job. Særligt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Spørgsmålsformulering: Er der korte, gentagne opgaver af mindre end 1 minuts varighed i dit nuværende job?
N 0/1: 337, 2/3: 2.299, 4/5: 855.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

Personer med lavt færdighedsniveau er især overrepræsenterede inden for brancherne 'Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed' og 'Transport og godshåndtering'

Personer med lavt færdighedsniveau er især overrepræsenterede i brancher præget af manuelt, rutinepræget og ofte fysisk arbejde. Tabel 4.5 viser, hvordan de beskæftigede i hver branche fordeler sig på de tre færdighedsniveauer.

Andelen af beskæftigede med færdigheder på lavt niveau er størst i brancherne 'Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed' (18 %), efterfulgt af 'Transport og godshåndtering' (17 %) og 'Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri' (15 %) (Tabel 4.5). Det er samtidig brancher med store andele af ufaglært arbejdskraft, og hvor der generelt er lavere krav til formel uddannelse, og hvor praktisk erfaring og fysisk tilstedeværelse ofte vejer tungt.

Tabel 4.5 viser desuden, at personer med højt færdighedsniveau i mindre grad er repræsenteret i disse brancher og i stedet især er repræsenteret i brancher som

'Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser' (48 %), 'Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring' (43 %) og 'Information og kommunikation' (36 %).

Tabel 4.5 Fordeling af brancher

Fordeling af brancher særskilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5. Vist for alle beskæftigede inkl. selvstændige.

	Niveau 0/1	Niveau 2/3	Niveau 4/5	I alt
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	15	72	13	100
Fremstillingsvirksomhed	10	66	24	100
Bygge- og anlægsvirksomhed	11	73	15	100
Engroshandel og detailhandel	11	72	17	100
Transport og godshåndtering	17	62	22	100
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	18	71	11	100
Information og kommunikation	1	63	36	100
Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring	2	55	43	100
Fast ejendom	10	76	14	100
Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	2	50	48	100
Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	12	77	12	100
Offentlig forvaltning og forsvar; socialsikring	7	62	31	100
Undervisning	4	62	33	100
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	12	71	16	100
Kultur, forlystelser og sport	7	67	26	100
Andre serviceydelser	6	73	22	100
Alle beskæftigede	10	67	24	100
N	337	2.229	855	3.421

Anm.: Procent.

Spørgsmålsformulering: I hvilken virksomhed, organisation eller branche arbejder du? 'Landbrug, skovbrug, og fiskeri', 'Finansiering og forsikring' 'Ejendomshandel og udlejning' er udeladt.

Grundet afrunding summerer rækkerne ikke nødvendigvis til 100.

Kilde: PIAAC2.

Tabel 4.6 viser de fem mest hyppige kombinationer af overordnede stillingsbetegnelser og brancher for beskæftigede med færdigheder på lavt niveau.

Den mest udbredte er en stilling inden for 'Service og salgsarbejde' i branchen 'Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger' (12 %). Det dækker bl.a. over social- og sundhedshjælpere og -assistenter.

Den næstmest udbredte kombination er 'Service og salgsarbejde' i branchen 'Engros- og detailhandel' (9 %), fx butiksansatte. Derudover er 6 og 5 % ansat inden for 'Operatør- og monteringsarbejde' i hhv. branchen 'Fremstillingsvirksomhed' og branchen 'Transport og godshåndtering'. 4 % har et håndværkspræget arbejde inden for branchen 'Bygge- og anlægsvirksomhed'.

Tabel 4.6 De fem hyppigste kombinationer af stilling og branche for beskæftigede med lavt færdighedsniveau

Stilling og branche	Procent
Service og salgsarbejde i Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	12
Service og salgsarbejde i Engroshandel og detailhandel	9
Operatør- og monteringsarbejde samt transport i Fremstillingsvirksomhed	6
Operatør- og monteringsarbejde samt transport i Transport og godshåndtering	5
Håndværkspræget arbejde i Bygge- og anlægsvirksomhed	4

Anm.: N: 337.

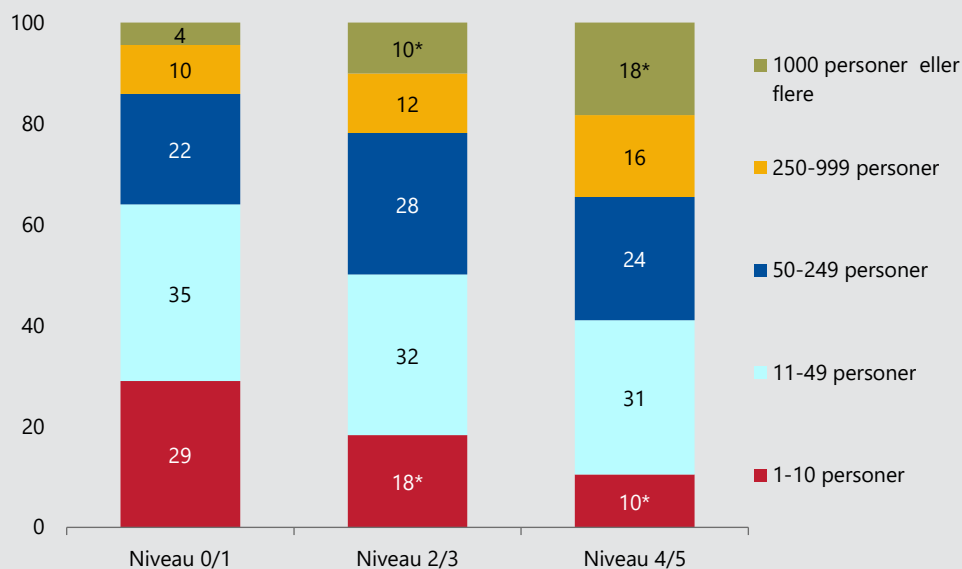
Kilde: PIAAC2.

Beskæftigede med lavt færdighedsniveau er typisk ansat på mindre arbejdspladser

29 % af beskæftigede med færdigheder på lavt færdighedsniveau er ansat på arbejdspladser med 1-10 ansatte, hvilket gælder for 10 % af beskæftigede med færdigheder på højt færdighedsniveau (Figur 4.4). Omvendt er blot 4 % af beskæftigede med færdigheder på lavt færdighedsniveau ansat på arbejdspladser med 1000 ansatte eller flere, hvilket gælder for 18 % af beskæftigede med færdigheder på højt færdighedsniveau.

Figur 4.4 Fordeling af antal ansatte på nuværende arbejdsplads

Antallet af ansatte på nuværende arbejdsplads for alle beskæftigede lønmodtagere. Særsomt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Spørgsmålsformulering: Hvor mange personer arbejder for din arbejdsgiver på din nuværende arbejdsplads? Er det ...
N 0/1: 317, 2/3: 2.083, 4/5: 777.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

Beskæftigede med lavt færdighedsniveau er dermed overrepræsenterede på de små arbejdspladser. Det tyder på, at beskæftigede med lavt færdighedsniveau sjældnere har job i store organisationer og i højere grad befinder sig i mindre jobmiljøer.

4.3 Kompetencer i jobbet

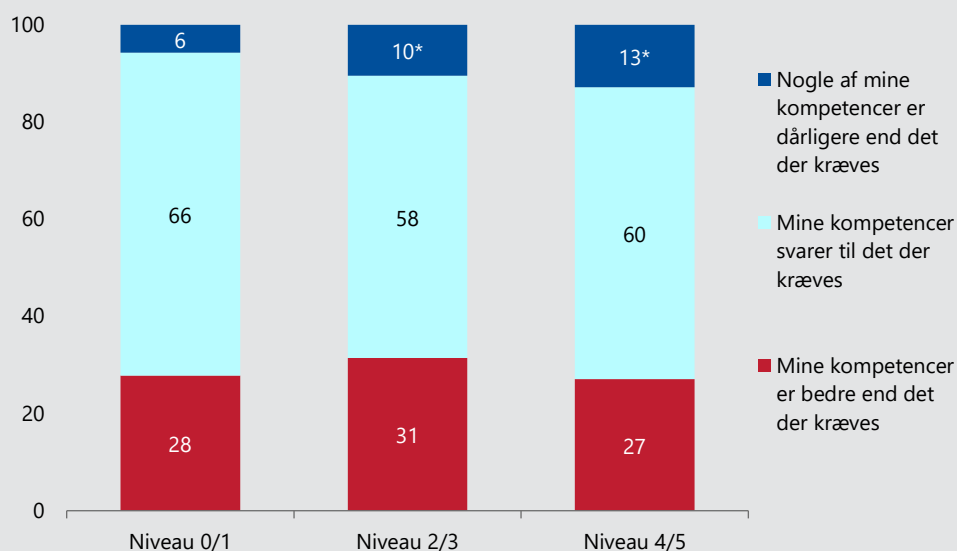
I dette afsnit ser vi nærmere på, hvordan beskæftigede oplever sammenhængen mellem deres kompetencer og kravene i deres job. Vi undersøger både, hvor mange som oplever et godt match, hvilke typer af kompetencer, der oftest mangler, og om vurderingen hænger sammen med anciennitet i jobbet. Formålet er at belyse, om personer med lavt færdighedsniveau oftere end personer med højere færdighedsniveau oplever at mangle kompetencer.

En mindre andel med lavt færdighedsniveau oplever utilstrækkelige kompetencer

Der er forholdsvis færre med lavt færdighedsniveau, der oplever, at nogle af deres kompetencer ikke slår til (Figur 4.5). 6 % i denne gruppe angiver, at nogle af deres kompetencer er dårligere end det, der kræves i deres job. De tilsvarende andele er 10 % for beskæftigede med middelhøjt færdighedsniveau og 13 % for beskæftigede med højt færdighedsniveau. Det er dermed dem med højt færdighedsniveau, der oftest oplever et mismatch mellem kompetencer og jobkrav.

Figur 4.5 Match mellem kompetencer og job

Fordeling af, om beskæftigede oplever, at deres kompetencer svarer til de krav, der stilles i deres job. Særsomt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Spørgsmaalsformulering: Hvilket af følgende udsagn beskriver generelt bedst dine kompetencer i forhold til de krav, der stilles i dit job?

N 0/1: 326, 2/3: 2.231, 4/5: 827.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

Umiddelbart kan det virke positivt, at en mindre andel angiver, at nogle af deres kompetencer er dårligere end det, der kræves blandt beskæftigede med lavt færdighedsniveau end blandt de øvrige beskæftigede. Det tyder på, at gruppen af beskæftigede med lavt færdighedsniveau befinder sig i job, der passer til dem. Men det kan også dække over et overset behov for udvikling og vedligeholdelse af kompetencer. Hvis man ikke oplever et behov, efterspørger man det heller ikke.

Hovedrapporten peger netop på, at det især er personer med lavt færdighedsniveau, der ikke deltager i ikke-formel læring og voksen- og efteruddannelse (VEU). Derudover viser den, at det er personer med grundskole som højst fuldførte uddannelse og personer uden for arbejdsstyrken (grupper, der er overrepræsenteret på lavt færdighedsniveau), der hverken deltager i ikke-formel læring eller VEU eller har uopfyldte ønsker herom (Jakobsen et al., 2024). Selvom det måske kan være denne gruppe, der kunne gavne mest, er det også denne gruppe, der ser ud til at være længst fra at deltage.¹²

Samtidig kan det være, at personer med færdigheder på lavt niveau har fundet et job, der matcher deres kompetencer, og som vi så i kapitel 3, bliver denne gruppe i højere grad i samme job. En mulig fortolkning er her, at behovet for kompetenceudvikling ville stige, hvis denne gruppe oftere skiftede job.

Mange med lavt færdighedsniveau oplever manglende kompetencer inden for IT, betjening af maskiner samt læse- og skrivefærdigheder

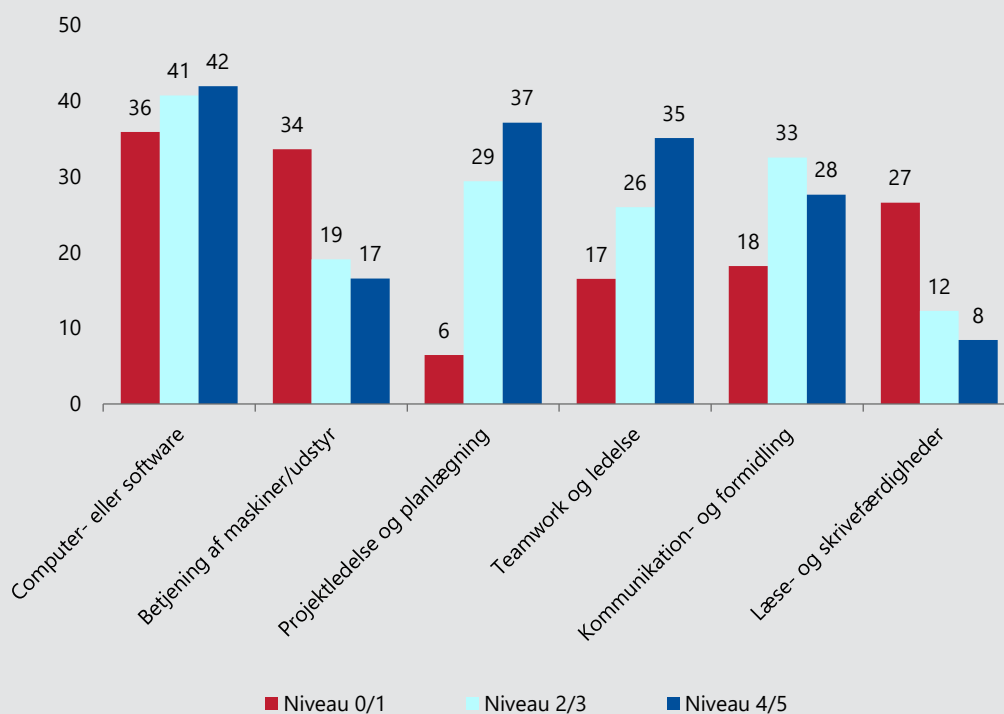
Figur 4.6 viser, hvilke færdigheder beskæftigede oplever som utilstrækkelige i forhold til det, der kræves i deres job. Opgørelsen dækker kun over dem, der har svaret, at nogle af deres kompetencer er dårligere end det, jobbet kræver.

For alle tre færdighedsniveauer er det mest almindeligt, at kompetencer inden for computer eller software nævnes som kompetencer, der er dårligere end det, der kræves i deres job.

¹² Vi har undersøgt, om der er forskel på, hvor mange der har uopfyldte ønsker om VEU og ikke-formel læring blandt dem, der angiver, at nogle af deres kompetencer er dårligere end det, der kræves i deres job, på tværs af færdighedsniveauer. Dette har dog vist sig ikke at være tilfældet.

Figur 4.6 Hvilke kompetencer er dårligere i forhold til de krav, der stilles i dit job?

For dem, der angiver, at nogle af deres kompetencer er dårligere end det, der kræves i deres job: Hvilke kompetencer tænkte de her på? Særsilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Spørgsmålsformulering: Hvilke kompetencer tænkte du på, da du svarede på dette spørgsmål? Nævn alle, der passer.
N 0/1: 19, 2/3: 231, 4/5: 95.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

For personer med færdigheder på lavt niveau er der endvidere mange, der nævner kompetencer vedrørende betjening af maskiner/udstyr samt læse- og skrivefærdigheder. Førstnævnte skyldes formentlig, at forholdsvis mange beskæftigede med færdigheder på lavt niveau er ansat i stillinger, der netop kræver betjening af maskiner. Som vi så i afsnit 4.2, er en stor del med lavt færdighedsniveau ansat inden for eksempelvis fremstillingsvirksomhed og byggebranchen, hvor betjening af maskiner er en del af hverdagen. 34 % med lavt færdighedsniveau peger på mangler i kompetence i forhold til betjening af maskiner eller udstyr, mod 17 % med højt færdighedsniveau. 27 % af de beskæftigede med færdigheder på lavt niveau angiver at mangle læse- og skrivefærdigheder sammenlignet med kun 12 % på middelhøjt og 8 % på højt færdighedsniveau.

4.4 Jobtilfredshed

Hvordan oplever personer med lavt færdighedsniveau deres job? I dette afsnit undersøger vi, hvordan jobtilfredsheden varierer på tværs af færdighedsniveauer, og om der er forskelle afhængigt af, hvor længe man har været ansat på sin nuværende arbejdsplads.

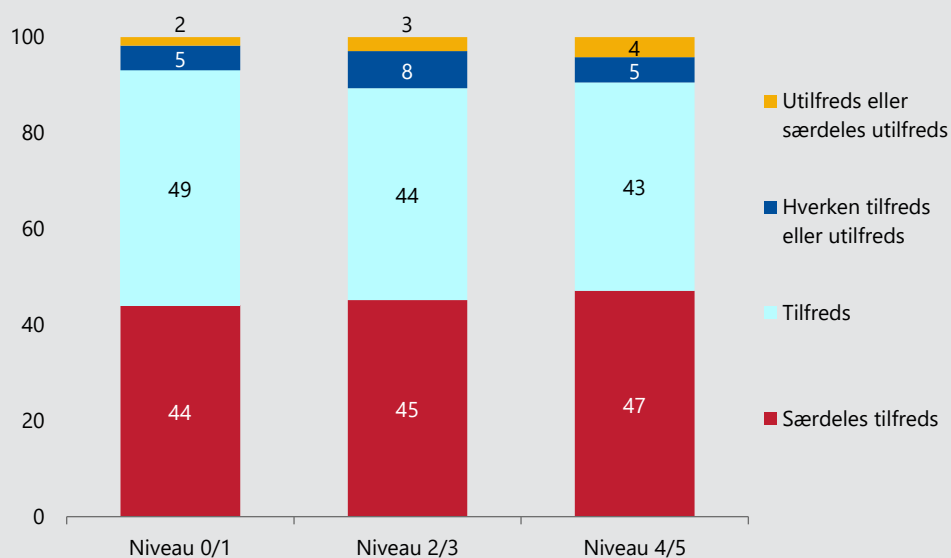
Jobtilfredshed er generelt høj og varierer ikke med færdighedsniveau

Blandt de beskæftigede er tilfredsheden med deres nuværende job generelt høj og nogenlunde ensartet på tværs af færdighedsniveauer. For beskæftigede med lavt færdighedsniveau er 93 % enten tilfredse eller særdeles tilfredse med deres nuværende job (Figur 4.7). Dette gælder 89 % af beskæftigede med færdigheder på midelhøjt niveau og 90 % på højt niveau.

Forskellene er ikke statistisk signifikante, og der er derfor ikke tegn på, at beskæftigede med færdigheder på lavt niveau er mindre tilfredse med deres job end andre beskæftigede.

Figur 4.7 Jobtilfredshed

Fordeling af jobtilfredshed for beskæftigede inkl. selvstændige. Særskilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Ikke signifikant forskellige.

Spørgsmålsformulering: Hvor tilfreds er du alt i alt med dit nuværende arbejde?

N 0/1: 337, 2/3: 2.298, 4/5: 856.

Kilde: PIAAC2.

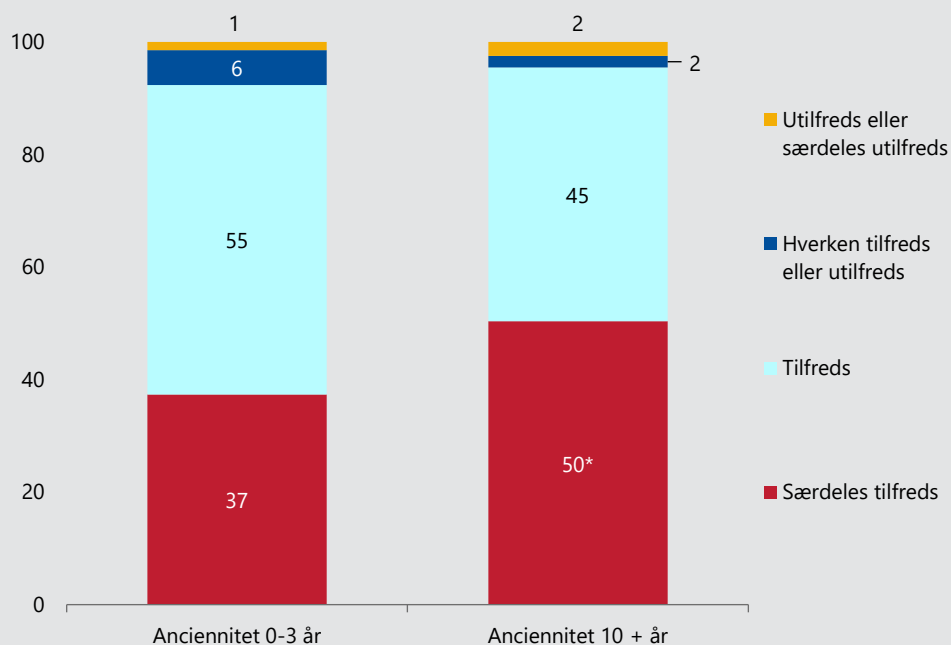
Relativt flere beskæftigede med høj anciennitet har lidt højere jobtilfredshed end beskæftigede med lav anciennitet blandt personer med lavt færdighedsniveau

Figur 4.8 viser jobtilfredsheden for personer med lavt færdighedsniveau med en anciennitet på hhv. under 3 år og over 10 år.

Generelt er jobtilfredsheden høj uanset anciennitet. Der er dog en højere andel, der er særdeles tilfredse, blandt gruppen med anciennitet på 10 år eller mere. For denne gruppe er 50 % særdeles tilfredse, hvor andelen er 37 % for personer med anciennitet på 0-3 år.

Figur 4.8 Jobtilfredshed og anciennitet for personer med lavt færdighedsniveau opdelt efter høj og lav anciennitet på arbejdspladsen

Fordeling af jobtilfredshed for beskæftigede inkl. selvstændige med lavt færdighedsniveau. Særsilt for beskæftigede med anciennitet på nuværende arbejdsplads på 0-3 år og 10 år eller mere.

Anm.: Spørgsmålsformulering: Hvor tilfreds er du alt i alt med dit nuværende arbejde?
N 0-3 år: 111; 10 + år: 117.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

4.5 Opsamling

De beskæftigede med lavt færdighedsniveau arbejder i gennemsnit færre ugentlige timer end beskæftigede med højt færdighedsniveau. Det skyldes særligt, at der er en større andel blandt beskæftigede med lavt færdighedsniveau, der i gennemsnit kun arbejder mellem 1-29 timer pr. uge, hvilket trækker gennemsnittet ned. I kapitel 3 så vi, at personer med lavt færdighedsniveau har færre måneder med beskæftigelse, og i dette kapitel ser vi, at de også typisk arbejder færre timer, når de er i beskæftigelse.

Det lavere timetal afspejler sig også i, at personer med lavt færdighedsniveau i gennemsnit har en lavere årlig lønindkomst end beskæftigede på de øvrige færdighedsniveauer. Når vi sammenligner personer, der har været fuldtidsbeskæftigede hele 2022, er lønindkomsten dog stadig lavere for beskæftigede med lavt færdighedsniveau, hvilket afspejler, at de også får en lavere timeløn i gennemsnit.

Personer med et lavt færdighedsniveau er især overrepræsenterede inden for stillingskategorierne 'Andet manuelt arbejde' og 'Operatør- og monteringsarbejde samt transport'. Vi ser også, at lidt over halvdelen af de beskæftigede med lavt færdighedsniveau har korte gentagne opgaver af mindre end 1 minuts varighed i deres nuværende job, mens dette gælder for 42 % af personer med højt færdighedsniveau.

Personer med lavt færdighedsniveau er især overrepræsenterede inden for brancherne 'Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed' samt 'Transport og gods-håndtering'. De mest hyppige kombinationer af stillingsbetegnelser og brancher for beskæftigede med lavt færdighedsniveau er 'Service og salgsarbejde' i 'Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger', fx social- og sundhedshjælpere eller -assistenter, samt 'Service og salgsarbejde' i 'Engroshandel og detailhandel', fx butiksansatte.

Beskæftigede med lavt færdighedsniveau er typisk ansat på mindre arbejdspladser med 1-10 ansatte, hvor beskæftigede med højt færdighedsniveau i højere grad er ansat på store arbejdspladser med mere end 1.000 ansatte.

En mindre andel af de beskæftigede på lavt end på højt færdighedsniveau oplever, at nogle af deres kompetencer er dårligere end det, der kræves i jobbet. Samtidig ved vi, at gruppen med lavt færdighedsniveau sjældnere efterspørger kurser og faglig videreudvikling, mens personer med højt færdighedsniveau oftere efterspørger dette (Jakobsen et al., 2024). Der er ligeledes forskelle i, hvilke kompetencer der efterspørges på de forskellige færdighedsniveauer. Både blandt beskæftigede med lavt og højt færdighedsniveau er der forholdsvis mange, der oplever manglende kompetencer inden for IT (computer- eller software). Blandt personer med lavt færdighedsniveau er der endvidere mange, som mangler kompetencer inden for betjening af maskiner og udstyr, hvilket formentlig hænger sammen med, at en stor del af denne gruppe er ansat inden for eksempelvis fremstillingsvirksomhed og

byggebranchen. Herudover er der også mange med lavt færdighedsniveau, som oplever at mangle kompetencer inden for læsning og skrivning.

Jobtilfredsheden blandt beskæftigede med færdigheder på lavt niveau er stor og på niveau med tilfredsheden blandt andre beskæftigede.

5 Ikke-beskæftigede

I kapitel 3 og 4 havde vi fokus på, hvem der er i beskæftigelse, og hvad der kendetegner deres job. I dette kapitel fokuserer vi på de ikke-beskæftigede, det vil sige ledige, personer uden for arbejdsstyrken og personer under uddannelse. Ligesom for beskæftigede kan der for ikke-beskæftigede være særlige kendetegn for personer med lavt færdighedsniveau. Samlet set udgør de ikke-beskæftigede 35 % af personer med lavt færdighedsniveau.

Vi viser i dette kapitel, i hvilket omfang de ikke-beskæftigede søger job: Hvor mange har søgt job inden for 4 uger? Hvor stor en andel kan starte inden for 2 uger? Desuden belyser vi, hvor længe de jobsøgende har søgt arbejde (afsnit 5.1). Vi viser herefter, hvilke ydelser ikke-beskæftigede modtager, og hvilke årsager der er til, at nogle ikke-beskæftigede ikke søger job (afsnit 5.2). Endelig viser vi, hvorfor de ikke-beskæftigede stoppede i deres seneste job, og om det skete frivilligt eller ej (afsnit 5.3).

5.1 Jobsøgning

Blandt de ikke-beskæftigede er det langt fra alle, der aktivt søger job eller står klar til at tiltræde et nyt job med kort varsel. I dette afsnit ser vi på, hvor stor en andel der har søgt job, hvor mange der står klar til at starte, og hvor længe de har været i gang med at søge. Afslutningsvist ser vi også på, hvorfor nogle slet ikke søger job.

En mindre andel af ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau står til rådighed for arbejdsmarkedet

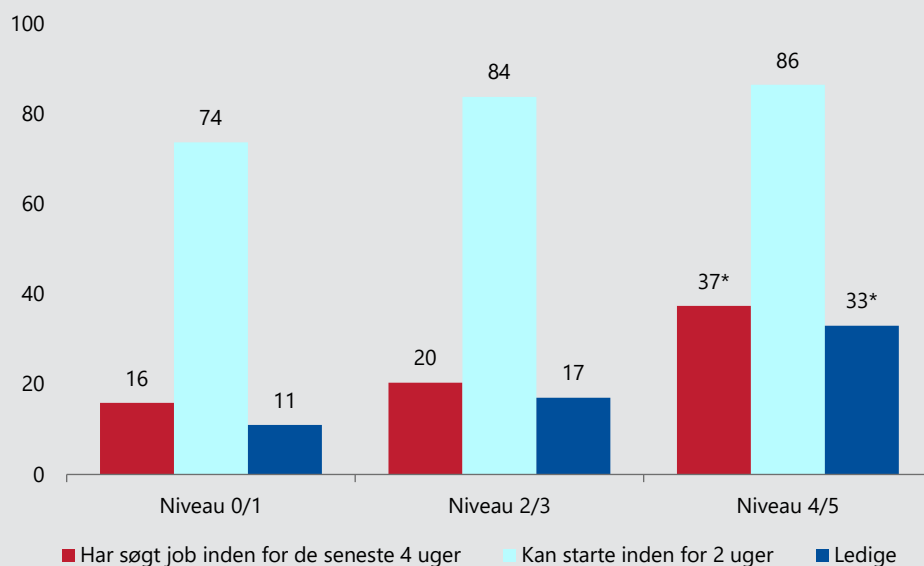
Blandt de ikke-beskæftigede er det kun en mindre andel af dem, der har lavt færdighedsniveau, der aktivt søger job. Figur 5.1 viser, at kun 16 % af de ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau har søgt job inden for de seneste 4 uger. Dette gælder for 20 % for ikke-beskæftigede med middelhøjt færdighedsniveau og 37 % på højt færdighedsniveau.

Der er mindre forskelle på grupperne med hensyn til andelen, der kan starte på et nyt job inden for 2 uger, og forskellene er ikke statistisk signifikante. Andelen er 74 % for ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau og omkring 85 % for de to øvrige grupper (Figur 5.1).

Andelen, der både har søgt job inden for de seneste 4 og kan starte på et nyt job inden for 2 uger, er dem, der er angivet som ledige. Disse to forhold skal være opfyldt, for at man er betegnet som ledig. For ikke-beskæftigede med færdigheder på lavt niveau er 11 % ledige. For ikke-beskæftigede med færdigheder på middelhøjt og højt niveau er hhv. 17 og 33 % ledige.

Figur 5.1 Ikke-beskæftigede, der søger og kan starte på job

Andel af alle ikke-beskæftigede, der har søgt job inden for de seneste 4 uger fra interviewtidspunktet, kan starte inden for 2 uger og er ledige. Særsilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Spørgsmaalsformuleringer: Har du i løbet af de sidste 4 uger, der sluttede sidste søndag, AKTIVT søgt betalt arbejde på noget tidspunkt?
Hvis der havde været et ledigt job i den uge, der sluttede i søndags, ville du så have været i stand til at starte inden for 2 uger?
Ledige er defineret som ikke-beskæftigede, der både har søgt job inden for de seneste 4 uger og kan starte inden for 2 uger.
N 0/1: 154, 2/3: 400, 4/5: 124.

Note: *Andelene er signifikant forskellige fra andelene blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

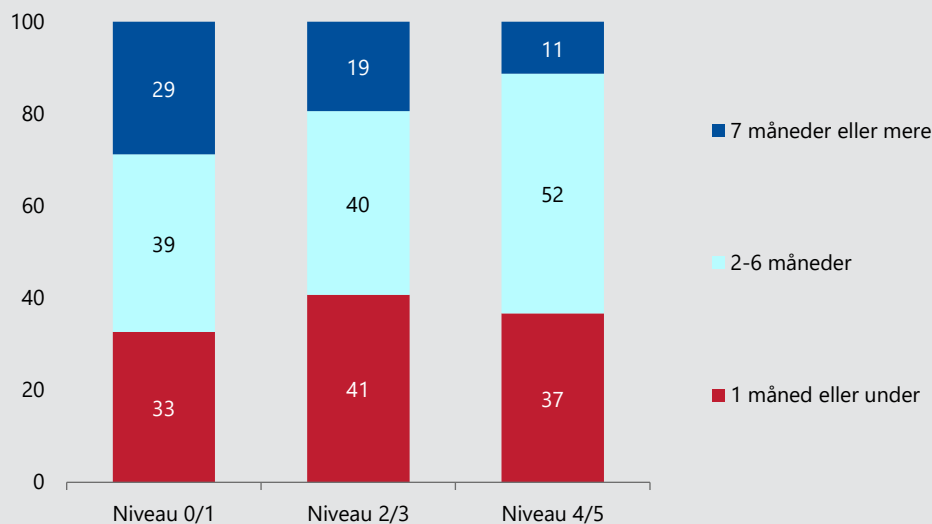
Det vil sige, at sammenlignet med personer med højere færdighedsniveauer har personer med lavt færdighedsniveau både en større andel af alle, som ikke er i beskæftigelse (se kapitel 2), og blandt de ikke-beskæftigede har de en større andel, som ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Af Figur 5.2 fremgår det (særsilt for færdighedsniveau), hvordan ikke-beskæftigede, som har søgt job inden for de seneste 4 uger, er fordelt på antal måneder, de har været jobsøgende. For de jobsøgende med lavt færdighedsniveau har 29 % søgt i 7 måneder eller mere. Det tilsvarende gælder kun for 19 % af de jobsøgende med middel-højt færdighedsniveau og for 11 % af de jobsøgende med højt færdighedsniveau. Forskellene i andelene er dog ikke statistisk signifikante, hvilket kan hænge sammen med et lavt observationsantal.

Sammen med resultaterne fra Figur 5.1 tyder resultaterne i Figur 5.2 på, at job-søgende personer med lavt færdighedsniveau kan have sværere ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet, når de først er uden for arbejdsmarkedet.

Figur 5.2 I hvor mange måneder har du i alt søgt arbejde?

Fordeling af antal måneder, ikke-beskæftigede, der har søgt job inden for de seneste 4 uger, har søgt job i alt. Særsomt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Ikke signifikant forskellige.

Spørgsmaalsformulering: I hvor mange måneder har du samlet set søgt betalt arbejde?

N 0/1: 20, 2/3: 88, 4/5: 49.

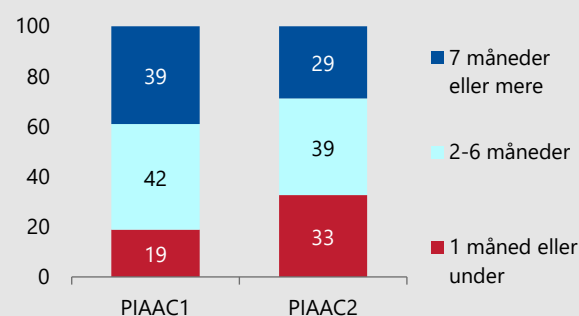
Kilde: PIAAC2.

Figur 5.3 viser udviklingen i, hvor længe ikke-beskæftigede med færdigheder på lavt niveau har søgt job, fra PIAAC1 til PIAAC2.

Tallene peger på en forbedring fra PIAAC1 til PIAAC2. Her ser vi, at ikke-beskæftigede med færdigheder på lavt niveau generelt har søgt job i kortere tid i PIAAC2 sammenlignet med PIAAC1. Andelen, der har søgt job i 7 måneder eller mere, er faldet fra 39 til 29 %, mens andelen, der har søgt i 1 måned eller mindre, er steget fra 19 til 33 %.

Figur 5.3 I hvor mange måneder har du i alt søgt arbejde? For niveau 0/1 i PIAAC1 og PIAAC2.

Fordeling af antal måneder, ikke-beskæftigede, der har søgt job inden for de seneste 4 uger, har søgt job i alt.

Anm.: Ikke signifikant forskellige.

Spørgsmaalsformulering: I hvor mange måneder har du samlet set søgt betalt arbejde?

Kilde: PIAAC1 og PIAAC2.

Udviklingen hænger formentlig sammen med den generelt forbedrede økonomiske situation, som vi også så i figur 2.7. Jobomsætningen er også generelt steget i denne periode, hvilket vil sige, at flere personer starter på nye job (Danmarks Statistik, 2024).

Helbredsmæssige årsager er ofte årsag til, at personer med lavt færdighedsniveau ikke søger job

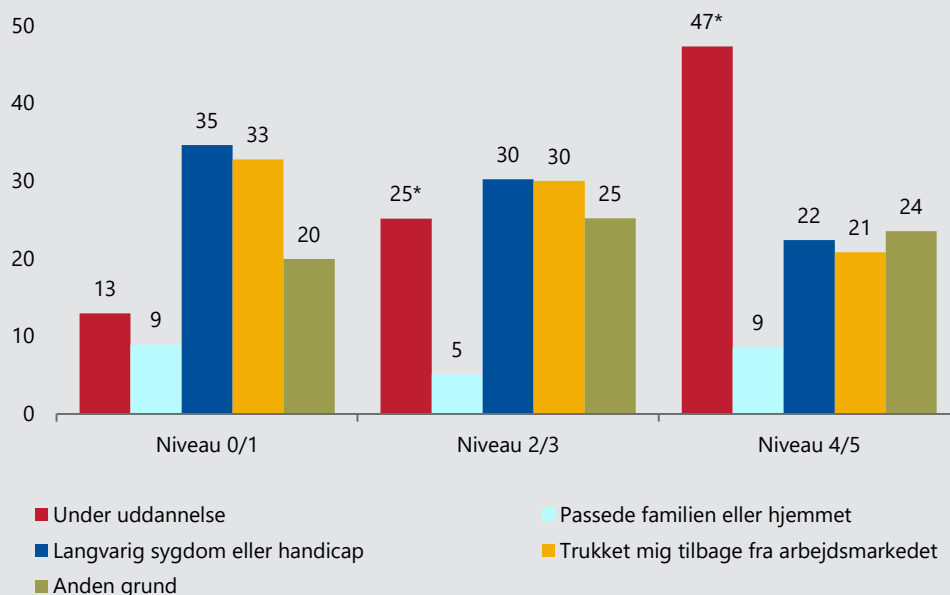
Figur 5.4 viser årsager til, at ikke-beskæftigede ikke har søgt job inden for de seneste 4 uger. Den mest almindelige grund blandt ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau er langvarig sygdom eller handicap, hvilket 35 % angiver. 33 % angiver, at de har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet.

Billedet ser anderledes ud blandt ikke-beskæftigede med højt færdighedsniveau. Her er helbred (22 %) og tilbagetrækning (21 %) mindre udbredte årsager. I stedet angiver næsten halvdelen (47 %) af de ikke-beskæftigede med højt færdighedsniveau, at de er under uddannelse, hvilket kun angives som årsag for 13 % af de ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau.

Det kan tyde på, at flere i gruppen med lavt færdighedsniveau befinder sig i en udsat position i forhold til arbejdsmarkedet som følge af helbredsproblemer snarere end midlertidige forhold som at være under uddannelse. For nogle i denne gruppe handler ledigheden derfor ikke om manglende vilje til at varetage et job, men om, at de ikke er i stand til dette grundet deres helbred. Dette er et vigtigt forhold i overvejelser om, hvilke indsatser der kan være relevante for gruppen, og i forhold til at vurdere, hvor tæt gruppen med lavt færdighedsniveau er på arbejdsmarkedet.

Figur 5.4 Grunde til ikke at søge job

Ikke-beskæftigede, der ikke har søgt job inden for de seneste 4 uger. Særs­kilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Respondenterne har haft mulighed for at vælge flere svarkategorier, og andelen summerer derfor ikke til 100.
Spørgsmålsformulering: Hvilke af følgende årsager var baggrunden for, at du ikke søgte arbejde i de sidste 4 uger?
N 0/1: 133, 2/3: 303, 4/5: 72.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

5.2 Modtagelse af ydelser

I dette afsnit undersøger vi, hvilke ydelser ikke-beskæftigede modtager. Det gælder således både for personer, der står til rådighed for arbejdsmarkedet, og personer uden for arbejdsstyrken. Formålet er at belyse, hvordan forsørgelsesgrundlaget er for personer med lavt færdighedsniveau, og hvordan dette adskiller sig fra de øvrige niveauer. Dette kan give indblik i både graden af arbejdsmarkedsintegration og i gruppens behov for støtte.

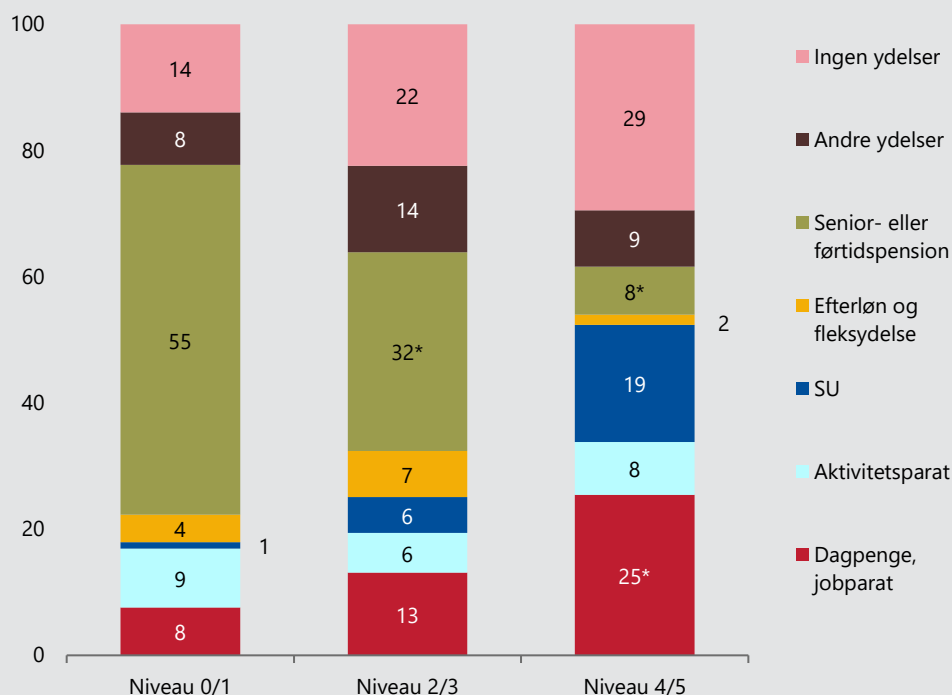
Vi viser først den samlede fordeling af ydelser blandt ikke-beskæftigede, og herefter ser vi særs­kilt på fordelingen, når vi udelader personer på førtidspension for at fokusere på de grupper, der potentielt har en tættere tilknytning til arbejdsmarkedet.

Mange med lavt færdighedsniveau modtager førtidspension, færre modtager ydelser med krav om at stå til rådighed

Figur 5.5 viser, hvilke typer ydelser de ikke-beskæftigede modtager, fordelt på færdighedsniveau. Den mest markante forskel ses i andelen, der modtager senior- eller førtidspension. Over halvdelen (55 %) af ikke-beskæftigede med færdigheder på lavt niveau modtager senior- eller førtidspension. Til sammenligning gælder dette for 8 % af ikke-beskæftigede med højt færdighedsniveau.¹³

Figur 5.5 Fordeling af ydelser til ikke-beskæftigede

Ledige og andre uden for arbejdsstyrken (ikke-beskæftigede, ekskl. personer under uddannelse) fordelt efter typer af ydelser. Særsilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: N 0/1: 125, 2/3: 292, 4/5: 86.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2 og Danmarks Statistiks registre.

Omvendt ser vi, at kun en mindre del af de ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau modtager dagpenge eller jobparat kontanthjælp. Det er ydelser, der

¹³ En del personer modtager SU, selvom vi har ekskluderet personer under uddannelse. Dette kan skyldes, at nogle studerende, som modtager SU, i denne PIAAC-sammenhæng karakteriseres som ledige, hvis de søger job og kan starte inden for 2 uger.

forudsætter rådighed og aktiv jobsøgning. Det gælder for 8 % ikke-beskæftigede med færdigheder på lavt niveau. 25 % af ikke-beskæftigede med højt færdighedsniveau modtager disse ydelser.

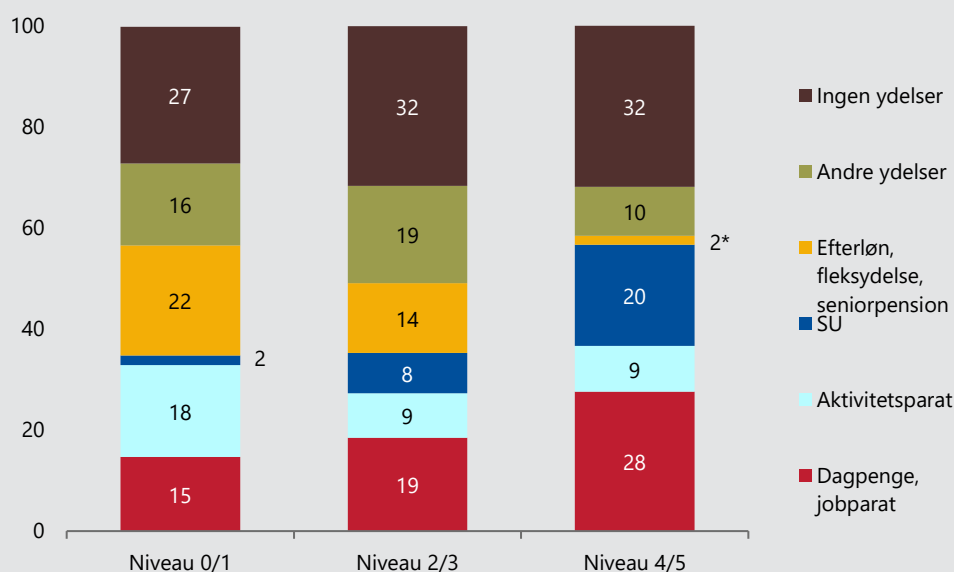
Samtidig modtager relativt få med lavt færdighedsniveau SU (1 %) eller ingen ydelser (14 %), mens disse andele er væsentligt større for personer med højt færdighedsniveau (hhv. 19 og 29 %). Det afspejler, at flere med højt færdighedsniveau befinder sig i midlertidige overgange, fx mellem uddannelse eller job, mens gruppen med lavt færdighedsniveau i større grad er mere varigt uden for arbejdsmarkedet.

Vi har i Figur 5.5 set på den samlede fordeling af ydelser blandt ikke-beskæftigede. I Figur 5.6 herunder ses den samme fordeling som ovenfor, men hvor modtagere af førtidspension er taget ud af sammenligningen.

Når vi ser bort fra førtidspensionister, fremstår forskellene mellem færdighedsniveauerne stadig tydeligt. Vi ser stadig, at ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau i mindre grad modtager dagpenge eller jobparat kontanthjælp sammenlignet med de øvrige færdighedsniveauer. Samtidig er der en større andel, der modtager andre tilbagetrækningsydelser som efterløn eller fleksydelse.

Figur 5.6 Fordeling af ydelser til ikke-beskæftigede, ekskl. førtidspension

Ledige og andre uden for arbejdsstyrken (ikke-beskæftigede, ekskl. personer under uddannelse) fordelt efter typer af ydelser, ekskl. førtidspension. Særligt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: N 0/1: 68, 2/3: 220, 4/5: 81.

Kilde: PIAAC2 og Danmarks Statistiks registre.

5.3 Grund til at stoppe på seneste job

I dette afsnit ser vi nærmere på, hvorfor de ikke-beskæftigede forlod deres seneste job. Det kan give vigtig viden om, hvor tæt de står på arbejdsmarkedet, og hvilke barrierer der kan stå i vejen for nyt job. Vi ser både på, hvor stor en andel der stoppede frivilligt, og hvilke årsager der typisk ligger bag jobafbrydelse, fx helbred, fyringer eller konjunkturmæssige forhold. Fordelingerne vises særskilt for personer med lavt, middelhøjt og højt færdighedsniveau.

Større risiko for at stoppe ufrivilligt på sit job for personer med lavt færdighedsniveau

46 % af de ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau angiver, at de ikke selv valgte at stoppe i deres seneste job. Dette gælder for 34 % af ikke-beskæftigede med middelhøjt færdighedsniveau og 27 % af ikke-beskæftigede med højt færdighedsniveau.

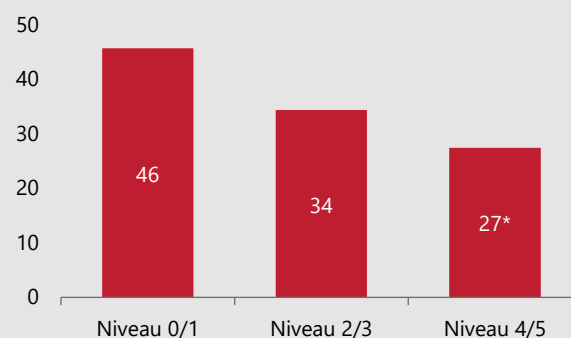
Det peger på, at personer med lavt færdighedsniveau har en større risiko for ufrivillig jobafgang sammenlignet med andre personer på højere færdighedsniveauer. Samtidig så vi i afsnit 3.1, at perioderne uden arbejde ofte er længere for denne gruppe.

Det betyder, at konsekvensen ved at miste jobbet kan være større, hvilket kan være med til at forklare, hvorfor ancienniteten på deres nuværende arbejdsplads for denne gruppe er højere for personer med lavt færdighedsniveau.

Hvis der er risiko for lang ledighed ved eksempelvis at opsige sit job, inden man har et nyt på hånden, eller at man ikke til fulde kender mulighederne for at kunne fastholde et nyt job, da kan det være nemmere eller mere sikkert at blive på sin nuværende arbejdsplads.

Figur 5.7 Andel, der stoppede ufrivilligt på deres seneste job

Vist for alle ikke-beskæftigede. Særskilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Spørgsmålsformulering: Stoppede du frivilligt eller ufrivilligt i dit sidste job?
N 0/1: 56, 2/3: 264, 4/5: 97.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

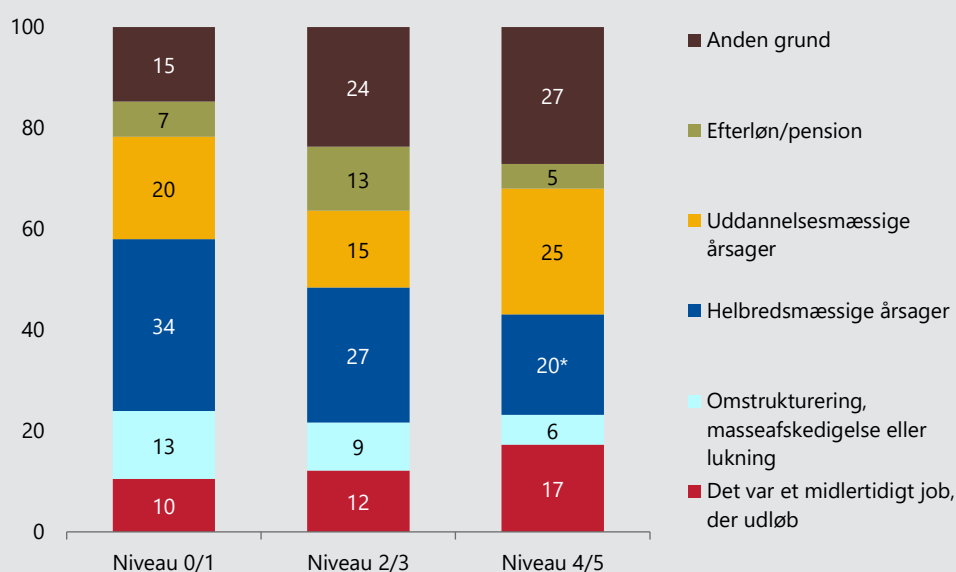
Kilde: PIAAC2.

Helbredsmæssige årsager er oftere årsag til, at man stoppede i seneste job

Den hyppigste årsag til, at ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau stoppede i deres seneste job, er helbredsmæssige årsager. 34 % angiver dette som den væsentligste årsag sammenlignet med 27 % for personer med færdigheder på middelhøjt niveau og 20 % for personer med færdigheder på højt niveau (Figur 5.8).

Figur 5.8 Primær årsag til at stoppe i seneste job

Fordeling af vigtigste grund til, at man stoppede i seneste job. Vist for alle ikke-beskæftigede, uanset om de stoppede frivilligt i deres seneste job eller ej. Særsilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Spørgsmålsformulering: Hvad var den vigtigste grund til, at du holdt op med at arbejde i dit sidste job?
N 0/1: 56, 2/3: 263, 4/5: 97.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

Også omstrukturering, masseafskedigelse eller lukning fylder mere blandt personer med lavt færdighedsniveau. 13 % med lavt færdighedsniveau angiver omstrukturering, masseafskedigelse eller lukning som væsentligste årsag til at stoppe i seneste job. For personer med færdigheder på middelhøjt og højt niveau er dette tal hhv. 9 og 6 %.

For personer med højt færdighedsniveau angiver de oftere end personer med lavt færdighedsniveau uddannelsesmæssige årsager, eller at jobbet blot var midlertidigt.

Samlet set tyder mønsteret på, at jobafgang for personer med lavt færdighedsniveau i større grad skyldes helbred og strukturelle forhold snarere end personlige valg eller karriereskift. Det bør have betydning for, hvordan man tilrettelægger indsatser for at støtte denne gruppe af ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau i at komme tilbage i job.

5.4 Opsamling

En mindre andel af de ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau søger aktivt job sammenlignet med personer med højt færdighedsniveau, og dermed er der også en mindre andel af de ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau, der pr. definition er ledige. Der er samtidig en tendens til, at ledige med lavere færdighedsniveau søger job i længere tid end ledige med højere færdighedsniveau. Ledige med færdigheder på lavt niveau har søgt job i kortere tid i PIAAC2 sammenlignet med PIAAC1, hvilket bl.a. skyldes forbedrede konjunkturer og et arbejdsmarked med stor efterspørgsel på arbejdskraft.

For dem, der ikke søger job, er helbredsmæssige årsager den hyppigste årsag til, at personer med lavt færdighedsniveau ikke søger job. For personer med færdigheder på højt niveau er den mest almindelige årsag, at de er under uddannelse, hvilket ikke er en hyppig årsag blandt personer med lavt færdighedsniveau.

En stor del (55 %) af ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau modtager førtidspension, hvilket blot gælder for 8 % med højt færdighedsniveau. Samtidig er der en mindre andel med lavt færdighedsniveau, der modtager ydelser, hvor der er et krav om, at man står til rådighed for arbejdsmarkedet og aktivt søger job.

Blandt de ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau stoppede knap halvdelen (46 %) ikke frivilligt i deres seneste job, hvilket gælder for 27 % af ikke-beskæftigede med højt færdighedsniveau. Den mest almindelige årsag til, at ikke-beskæftigede med lavt færdighedsniveau stoppede i deres seneste job (uanset om det var frivilligt eller ej), var helbredsmæssige årsager. Dette gjaldt for 34 % mod 20 % for ikke-beskæftigede på højt færdighedsniveau.

> Dokumentation

6 Data og metode

Datagrundlaget for denne undersøgelse består primært af besvarelser af baggrundsspørgsmål og færdighedsscorer fra PIAAC2. Disse data er kombineret med registeroplysninger om herkomst og branche. I udvalgte analyser anvender vi også data fra PIAAC1.

Datagrundlaget er kort beskrevet i dette kapitel. Yderligere information om datagrundlaget findes i hovedrapportens kapitel 9 (Jakobsen et al., 2024) samt i OECD (2024a, 2024b, 2024c, 2025a, 2025b).

6.1 Dataindsamling

Dataindsamlingen blev foretaget som besøgsinterviews af Danmarks Statistik for PIAAC2 i perioden oktober 2022 til juni 2023 og for PIAAC1 i perioden september 2011 til april 2012. Målgruppen var for begge PIAAC-undersøgelser den danske befolkning i alderen 16-65 år. Interviewere gennemførte et omfattende baggrundsin-terview med hver respondent foruden opgaver i læsning, regning og problemløs-ning. Se Tabel 6.1 for stikprøve, antal gennemførte interviews og svarprocent.

Tabel 6.1 Dataindsamling i PIAAC1 og PIAAC2

	PIAAC1	PIAAC2
Population 16-65 år, antal personer	3.629.087 ¹	3.729.947 ²
Stikprøve, antal personer	16.040	17.700
Gennemførte interviews, antal personer	7.328 ³	5.067
Heraf doorstep-interviews	N/A	887
Svarprocent	46	27
Dataindsamlingsperiode	September 2011- april 2012	Oktober 2022- juni 2023

Note: ¹ Populationen er opgjort den 15.12.2011. ² Populationen er opgjort den 01.04.2022. ³ Heraf har 7.286 en score for læse- og reg-nefærdigheder.

Kilde: PIAAC1 og PIAAC2.

Dataindsamlingen bestod af tre hovedelementer, som alle bidrog til målingen af færdigheder: 1) baggrundsskema, 2) doorstep-interviews og 3) opgaver til at vur-dere færdighedsniveauer.

Baggrundsskema

Interviewet begyndte med et omfattende baggrundsskema, der dækkede en bred vifte af temaer: deltagernes socioøkonomiske og demografiske forhold, uddannelse og oplæring, nuværende og tidligere beskæftigelse samt brugen af færdigheder både i arbejdslivet og privat. Der indsamles desuden oplysninger om arbejdsmiljø, livstilfredshed, helbred, sociale og nonkognitive færdigheder samt familiemæssig baggrund.

Doorstep-interview

For at sikre en mere repræsentativ dækning af befolkningen blev der som noget nyt i PIAAC2 anvendt et doorstep-interview til respondenter med utilstrækkelige dansk-kundskaber til at besvare baggrundsskemaet og løse opgaverne. Interviewet blev gennemført på et af 10 sprog¹⁴ og omfattede basale spørgsmål om køn, alder, uddannelse, beskæftigelse, fødeland og opholdstid i Danmark. Respondenten valgte først sprog via et identifikationskort og besvarede herefter spørgsmålene digitalt på tablet. Doorstep-interviewet har især forbedret repræsentationen af indvandrere i undersøgelsen, da det muliggjorde indsamling af centrale baggrundsoplysninger, som ellers ikke kunne være opnået. Blandt de ca. 5.100 deltagere i hovedundersøgelsen deltog næsten 900 alene via doorstep-interview.

Opgaveløsning

Efter baggrundsinterviewet overtog respondenten selv dataindtastningen. Først gennemførtes en kort introduktion til brugen af en tablet, hvorefter en locator-test¹⁵ med enkle opgaver fastlagde respondentens umiddelbare færdighedsniveau. Herefter blev respondenten guidet gennem opgaver, der matchede det estimerede niveau. Den enkelte respondent blev præsenteret for et udvalg af opgaver i 2 ud af de 3 typer af færdigheder. Testen er bygget op sådan, at et rigtigt svar typisk forøger sandsynligheden for efterfølgende at få en sværere opgave – og modsat for et forkert svar.

Beregning af færdighedsscore

På baggrund af de tre hovedelementer, baggrundsspørgsmålene (eller doorstep-interviews) og respondenternes svar på opgaverne bliver der estimeret scorer i læsning, regning og adaptiv problemløsning (APS), se Kroustrup et al. (2025), som måles på en numerisk pointskala fra 0-500. Færdighedsscorerne inddeles i 5-6 niveauer

¹⁴ Dansk, arabisk, engelsk, farsi/persisk, tysk, polsk, rumænsk, tyrkisk, ukrainsk og urdu.

¹⁵ Den såkaldte 'locator-test' består af en række simple opgaver inden for læsning og regning. Disse opgaver har til formål at fastlægge respondentens umiddelbare færdighedsniveau, så vedkommende derefter kan blive tildelt den vej gennem opgaverne, der passer til den pågældendes færdighedsniveau.

(0-4/5).¹⁶ Vi har efterfølgende slået de seks færdighedsniveauer for regning sammen til tre færdighedsniveauer: færdigheder på lavt niveau (niveau 0 og 1), færdigheder på middelhøjt niveau (niveau 2 og 3) og færdigheder på højt niveau (niveau 4 og 5).

Som beskrevet i Kroustrup et al. (2025) estimeres der for hver respondent en fordeling for hver af de tre typer af færdigheder (læsning, regning og adaptiv problemløsning. Fra fordelingen for regnefærdigheder trækkes tilfældigt 10 såkaldte plausible værdier for respondentens regnefærdigheder. Når vi laver inddelingen i de tre færdighedsniveauer, inddrager vi alle de 10 plausible værdier. En person kan eksempelvis have én plausible værdi, som vil placere personen på et lavt færdighedsniveau, mens de resterende plausible værdier vil placere personen på middelhøjt niveau. I figurer og tabeller angiver vi dog kun observationsantallet for én af de plausible værdier. For yderligere beskrivelse af plausible værdier, se Kroustrup et al. (2025); OECD (2025b).

6.2 BaggrundsvARIABLE

Den enkeltes niveau af færdigheder hænger sammen med en række individ- og beskæftigelseskarakteristika. Vi har i rapporten valgt at fokusere på udvalgte karakteristika, herunder køn, alder, uddannelse, helbred og arbejdsmarkedsstatus. Derudover har vi også set på geografi, beskæftigelsesgrad, løn, branche, stillingsbetegnelse og modtagelse af ydelser.

I Tabel 6.2 er hver variabel uddybet, og det er angivet, hvor den stammer fra. Yderligere information om variablene fra spørgeskemaet kan findes i det supplerende materiale til OECD’s PIAAC-hovedrapport (OECD, 2025a).

Tabel 6.2 Dannelsen af individkarakteristika

Individ-karakteristikum	Beskrivelse	Variabelnavn i PIAAC2	Variabelnavn i PIAAC1	Variabelnavn for anvendte register-variable
Køn	Undersøgelsen anvender en binær variabel for køn (mand/kvinde). Intervieweren angiver, om respondenteren er mand eller kvinde, og ved tvivl spørges der om respondenterens køn.	GEN-DER_R	GEN-DER_R	
Alder	Der anvendes både en kontinuert aldersvariabel og en kategorisk variabel opdelt i 10-års intervaller.	AGE_R AGEG10LFS	AGE_R AGEG10LFS	

¹⁶ For læsning og regning er det seks niveauer (0-5), mens det er fem niveauer for APS (0-4).

Individ-karakteristikum	Beskrivelse	Variabel-navn i PIAAC2	Variabel-navn i PIAAC1	Variabel-navn for anvendte register-variable
Uddannelse	Variablen for uddannelse baserer sig på et spørgsmål om højest fuldførte uddannelse, hvor respondenterne selv har kunnet angive sit niveau med afsæt i 13 kategorier, der spænder fra grundskole til ph.d.-niveau. De 13 kategorier er omkodet til 5 hovedkategorier: grundskole, gymnasial uddannelse, erhvervsfaglig uddannelse, kort eller mellem-lang videregående uddannelse og lang videregående uddannelse.	B2_D01a	B_Q01a	
Helbred	Variablen for helbred baserer sig på en subjektiv vurdering af respondentens helbredstatus på en 5-trinsskala, hvor der skelnes mellem, om respondentens helbred er fremragende, meget godt, godt, nogenlunde eller dårligt.	I2_Q03	I_Q08	
Arbejds-markedstil-knytning	Variablen for arbejdsmarkedsstatus er afledt af en række spørgsmål, der identificerer respondentens primære tilknytning til arbejdsmarkedet i henhold til den internationale arbejdsmarkedsorganisations (ILO) standarder. Respondenterne inddeles i tre grupper: 'Beskæftigede', 'Arbejdsløse' og 'Personer uden for arbejdsstyrken'. Til brug for denne undersøgelse er 'Personer uden for arbejdsstyrken' yderligere opdelt i 'Personer under uddannelse' og 'Øvrige uden for arbejdsstyrken'.	C2_D05	C_D05	
Anciennitet	Variablen for anciennitet er udregnet som survey-datoen minus startåret for at være startet i job på ens nuværende arbejdsplads. Hvis en respondent er startet på sin nuværende arbejdsplads for mindre end 2 år siden, bliver respondenterne bedt om også at angive startmåned. Dermed er anciennitet mere præcist beregnet for respondenterne med mindre end 2 års anciennitet.	D2_Q05a2 D2_Q05a3 D2_Q05b2 D2_Q05b3	D_Q05a2 D_Q05a3 D_Q05b2 D_Q05b3	
Landsdele	Den geografiske inddeling følger NUTS 3-niveauet og er baseret på kommunekoder. Hver kommune er koblet til én af de officielle landsdele, som anvendes i analysen.			KOM (format: NUTS 2024, v1)
Urbaniseringsgrad	Kommunerne er inddelt i fem grupper baseret på antallet af indbyggere i den største by i kommunen og tilgængelighed til arbejdspladser: Hovedstadskommuner, storbykommuner (Aarhus, Odense og Aalborg), provinsbykommuner, oplandskommuner og landkommuner.			KOM (format: KOMMUNEGRUPPER_V1_2018)
Beskæftigelsesgrad	Opgjort som lønmodtagerbeskæftigelse. Vi tæller antallet af måneder, hvor der har været minimum 1 times lønmodtagerbeskæftigelse. Dette opgøres over forskellige perioder på hhv. 1 og 5 år. En anden opgørelse viser, hvor stor en del af de to perioder personerne på de tre niveauer har været i fuldtidsjob (STAR, 2024).			Grad_yyyy_mm fra DREAM
Årlig løn	Vi anvender her et gennemsnit af årlige lønninger fordelt på færdighedsniveauer (Danmarks Statistik, 2013).			LO-ENMV_13 fra indkomstre-gisteret

Individ-karakteristikum	Beskrivelse	Variabel-navn i PIAAC2	Variabel-navn i PIAAC1	Variabel-navn for anvendte register-variable
Stillingsbetegnelse	Denne opdeling i stillingskategorier er baseret på de 10 hovedgrupper i ISCO-koderne. Inddelingen er bl.a. baseret på fire færdighedsniveauer, hvor færdigheder defineres som evnen til at varetage opgaverne inden for en given arbejdsfunktion. Der er fire færdighedsniveauer, hvor 4 er det højeste og 1 det laveste færdighedsniveau (Danmarks Statistik, 2011).	Isco1c og isco2c		
Branche	Denne opdeling i branchekoder er baseret på de 21 hovedgrupper i NACE-brancheinddelingen (Danmarks Statistik, 2014).	Na-cea_db07		
Ydelser	Ydelser er opgjort på ugeniveau i DREAM-registret. Vi har i denne opgørelse fundet ydelsen i den uge, respondenterne er blevet interviewet (STAR, 2024).			Y_ååuu fra DREAM

6.3 Metode – regressionsanalyser

I afsnit 3.2 og 3.3 anvendes lineær regressionsanalyse til at belyse sammenhængen mellem en afhængig variabel ($\mathbf{Y}$) på den ene side og én eller flere uafhængige variable ($\mathbf{X}$ er) på den anden. Analysen forudsætter, at sammenhængen kan beskrives ved følgende model:

$$(1) \quad y_i = \alpha + \beta_j x_{ji} + e_i$$

y_i er værdien af den afhængige variabel ($\mathbf{Y}$) for et individ (i), x_{ji} er værdien af den uafhængige variabel j for individ i , e_i (fejleddet) er afvigelsen fra den lineære sammenhæng. α er en konstant, dvs. et basisniveau, som individet afviger fra afhængigt af dets værdier på $\mathbf{X}$ -variablene. β angiver styrken af den lineære sammenhæng mellem $\mathbf{Y}$ og $\mathbf{X}$. Jo større numerisk værdi β har, des stærkere er sammenhængen. Er $\beta = 0,6$, så betyder det, at når $\mathbf{X}$ stiger med 1 enhed, så stiger $\mathbf{Y}$ med 0,6 enheder.

Ønsker vi fx at undersøge, hvordan færdighedsniveauer og alder (uafhængige variable) hænger sammen med antal års erhvervserfaring (afhængig variabel), kan modellen se således ud:

$$(2) \quad \text{Erhvervserfaring}_i = \alpha + \beta_{\text{middel}} D_{\text{middel},i} + \beta_{\text{højt}} D_{\text{højt},i} + \beta_{\text{alder}} \text{alder}_i + e_i$$

Variablen D_{middel} i ligning (2) er dummy-variable, som har værdien 1, hvis person i har et middelhøjt færdighedsniveau, og ellers værdien 0. Tilsvarende er $D_{\text{højt}}$

dummy-variable, som har værdien 1, hvis person i har et højt færdighedsniveau, og ellers værdien 0. For hver af disse dummy-variable er der en koefficient (β), der viser den marginale effekt af denne variabel. Variablen alder kan opfattes som kontinuert. Koefficienten β_{alder} angiver ændringen i erhvervserfaring, når alderen ændres med 1 enhed (1 år).

Konstantleddet er lig med færdighedsscoren for en person, der har værdien 0 på alle de uafhængige variable, dvs. her en person, der har et lavt færdighedsniveau, og som er 0 år. Dette kaldes standardpersonen. Hvis man korrigerer aldersvariablen i data med gennemsnitsalderen, sådan at alle personer får fratrullet gennemsnittet, så bliver standardpersonen i stedet en person med et lavt færdighedsniveau med gennemsnitsalderen, hvilket betyder, at konstantleddet bliver mere meningsfuldt at fortolke direkte.

Estimerer vi model (2) på PIAAC2, bliver resultatet som vist i Tabel 6.3. Konstanten fortæller os, at en 0-årig person med et lavt færdighedsniveau har -16,8 års erhvervserfaring. Dette tal giver ikke umiddelbart mening, da en person på 0 år ikke har nogen erhvervserfaring (og da slet ikke negativ erhvervserfaring). Da der ikke findes personer i data på 0 år, kan vi udregne den gennemsnitlige færdighedsscore for en person med et lavt færdighedsniveau, som fx er 45 år. Da en ændring i alderen på 1 år reducerer færdighedsscoren med 0,354 (jf. koefficienten til alder), betyder det, at en person med et lavt færdighedsniveau på 45 år ifølge modellen har 21,6 års erhvervserfaring. Det skal bemærkes, at modellen antager, at der er en lineær sammenhæng mellem alder og regnescore i hele aldersintervallet, hvilket kan være en urealistisk antagelse.

Tabel 6.3 Regression med erhvervserfaring, der forklares af niveauer og alder

	Regressionskoefficient
Niveau 0/1	-
Niveau 2/3	2,26
Niveau 4/5	1,43
Alder	0,85
Konstant	-16,81

Anm: OLS-regression med erhvervserfaring som kontinuert variabel som den afhængige variabel og færdighedsniveauer og alder som uafhængige variable.

Kilde: PIAAC2.

Litteratur

- Albæk, K., & Rosdahl, A. (2019). Decomposing cross-country differences in skills: Evidence from four Nordic countries. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 63(2), 163–178.
- Danmarks Statistik. (2011). *DISCO-08: Danmarks Statistiks fagklassifikation*. Danmarks Statistik.
- Danmarks Statistik. (2013). *LOENMV_13*. <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/personindkomst/loenmv-13>
- Danmarks Statistik. (2014). *Dansk Branchekode DB07, v3:2014-*. <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/nomenklaturer/db07>
- Danmarks Statistik. (2018). *Kommunegrupper, v1:2018*. <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/nomenklaturer/kommunegrupper>
- Danmarks Statistik. (2024). *Arbejdskraftundersøgelsen 4. kv. 2023: Jobomsætningen er faldet lidt*. Danmarks Statistik.
- Det Økonomiske Råd. (2024). *Dansk økonomi, efterår 2024*. Det Økonomiske Råd.
- Hanushek, E. A., Schwerdt, G., Wiederhold, S., & Woessmann, L. (2015). Returns to skills around the world: Evidence from PIAAC. *European Economic Review*, 73, 103–130.
- Jakobsen, V., Kroustrup, J., Mikkelsen, C. H., & Larsen, M. (2024). *Voksnes læse- og regnefærdigheder: Hovedrapport PIAAC Cycle 2 (2022/23)*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Kroustrup, J., Mikkelsen, C. H., & Jakobsen, V. (2025). *Voksnes færdigheder i adaptiv problemløsning: Delrapport PIAAC Cycle 2 (2022/23)*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Nordic Council of Ministers. (2023). *Barriers to employment for vulnerable groups in the Nordic countries: Toward a more inclusive labour market in the Nordics 2*. Nordic Council of Ministers.
- OECD. (2024a). *Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World? Survey of Adults Skills 2023*. OECD Publishing.

OECD. (2024b). Reader's guide. In OECD (Ed.), *Education at a Glance 2024: OECD Indicators* (pp. 8–18). OECD Publishing.

OECD. (2024c). *Survey of Adult Skills 2023 Readers Companion*. OECD Publishing.

OECD. (2025a). *Survey of Adult Skills 2023 Data Analysis Manual*. OECD Publishing.

OECD. (2025b). *Survey of Adult Skills 2023 Technical Report*. OECD Publishing.

Rosdahl, A., Fridberg, T., Jakobsen, V., & Jørgensen, M. (2013). *Færdigheder i læsning, regning og problemløsning med IT i Danmark*. SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

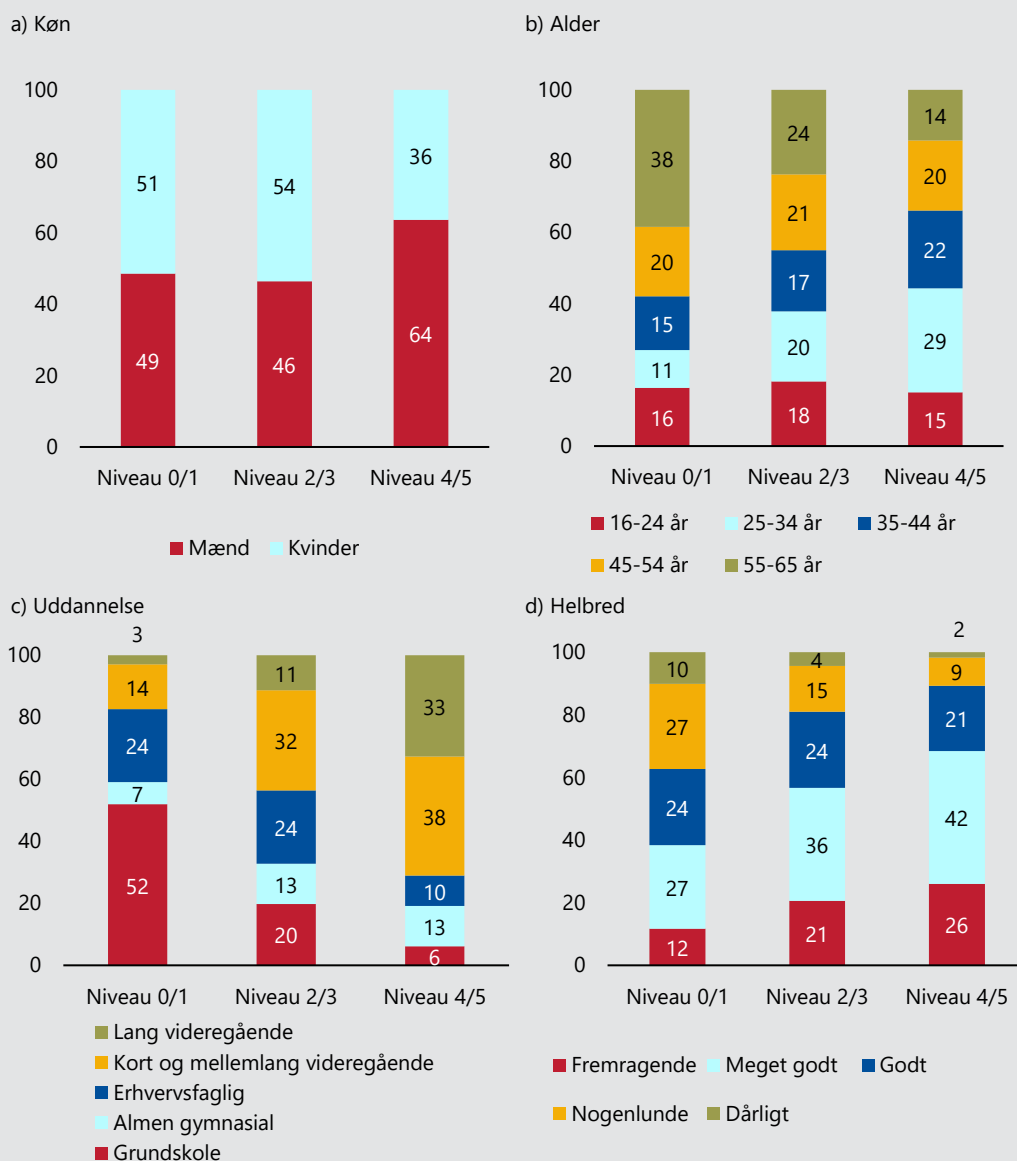
Rotger, G. P., Jeppesen, T., & Larsen, M. (2022). *Basale færdigheders betydning for beskæftigelse: Evidens for personer med grundskole, gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

STAR. (2024). *DREAM vejledning version 47*. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Bilag 1 Bilag til kapitel 2

Bilagsfigur 1.1 Fordeling af karakteristika

Fordeling af fire udvalgte karakteristika på niveau 0/1, 2/3 og 4/5 for regnefærdigheder. De fire karakteristika er a) køn, b) aldersgrupper, c) uddannelse og d) helbred.

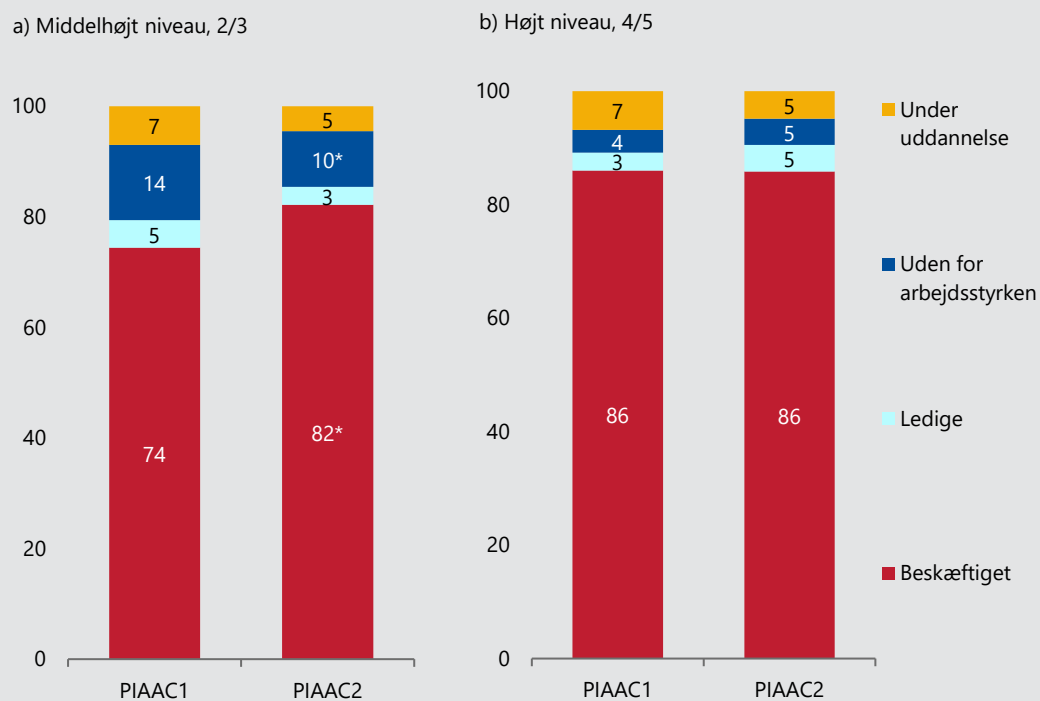

Anm.: N 0/1: 496, 2/3: 2.704, 4/5: 980.

Kilde: PIAAC2.

Bilagsfigur 1.2 Arbejdsmarkedsstatus for niveau 2/3 og 4/5 i PIAAC1 og PIAAC2

Vist for a) personer med middelhøjt færdighedsniveau og b) personer med højt færdighedsniveau.

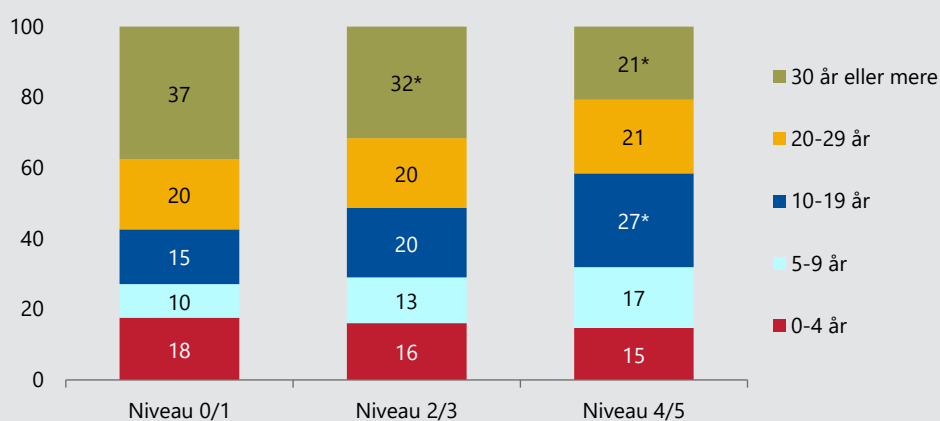
Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer i PIAAC1.

Kilde: PIAAC1 og PIAAC2.

Bilag 2 Bilag til kapitel 3

Bilagsfigur 2.1 Antal års erhvervserfaring

Antal års beskæftigelse for både beskæftigede og ikke-beskæftigede for 16-65-årige. Særsklit for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

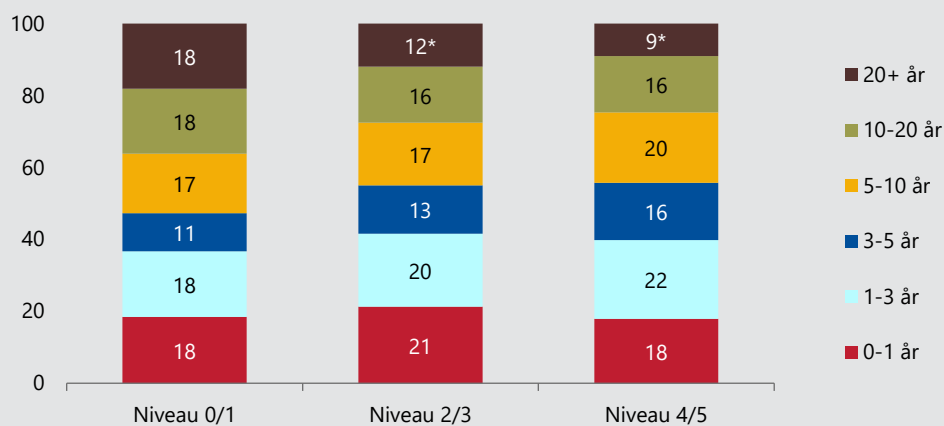
Anm.: N 0/1: 496, 2/3: 2.704, 4/5: 980.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

Bilagsfigur 2.2 Anciennitet på samme nuværende arbejdsplads

Anciennitet på samme arbejdsplads for beskæftigede inkl. selvstændige for 16-65-årige. Særsklit for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

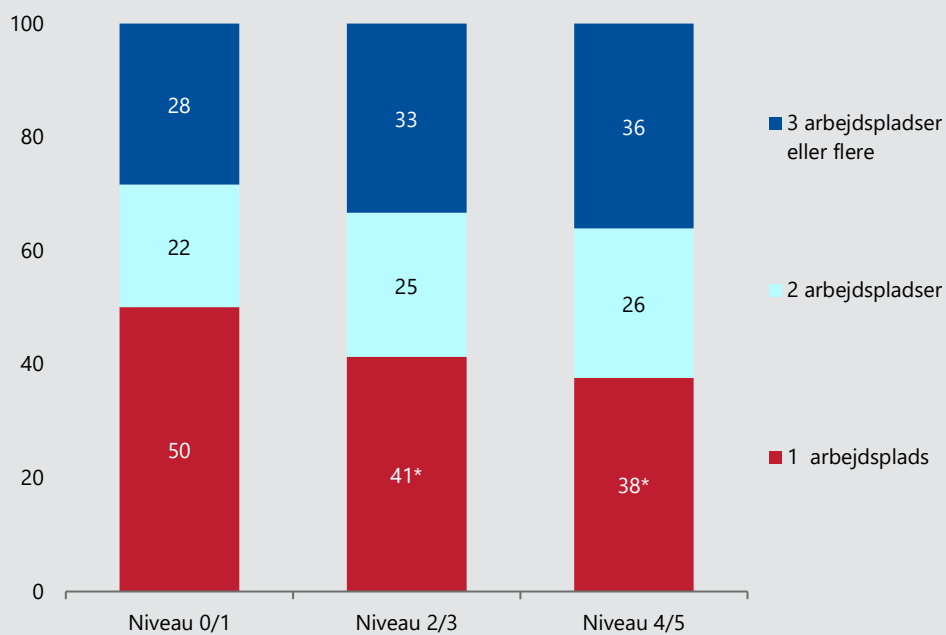
Anm.: N 0/1: 337, 2/3: 2.299, 4/5: 855.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

Bilagsfigur 2.3 Antal arbejdspladser de seneste 5 år

Antallet af forskellige arbejdspladser de seneste 5 år for alle, der har været beskæftiget inden for de seneste 5 år.¹ Særsilt for personer med færdighedsniveau 0/1, 2/3 og 4/5.

Anm.: Spørgsmålsformulering: Hvor mange forskellige virksomheder eller arbejdspladser har du arbejdet på i de sidste 5 år?
Medregn din egen virksomhed eller virksomheder, hvis du har været selvstændig.
N 0/1: 400, 2/3: 2.588, 4/5: 962.

Note: *Andelen er signifikant forskellig fra andelen blandt gruppen af personer på niveau 0/1.

Kilde: PIAAC2.

Bilagstabel 2.1

Regression med erhvervserfaring, der forklares af færdighedsniveauer, alder og uddannelse

OLS-regression med erhvervserfaring (kontinuert variabel) som den afhængige variabel og færdighedsniveau, alder og uddannelsesniveau som uafhængige.

	(1) Forskel i erhvervserfaring i antal år	(2) Forskel i erhvervserfaring i antal år, kontrolleret for alder	(3) Forskel i erhvervserfaring i antal år, kun for 30-49-årige
Niveau 0/1	0,00	0,00	0,00
Niveau 2/3	-2,16***	2,26***	0,98
Niveau 4/5	-5,14***	1,43***	-0,26
Alder		0,85***	
N	4.079	4.079	1.635
R ²	0,01***	0,78***	0,01
Konstant	22,82***	-16,80***	17,36***

Note: *** p-værdi < 0,01, ** p-værdi < 0,05 og * p-værdi < 0,1.

Kilde: PIAAC2.

Bilagstabel 2.2

Regression med anciennitet, der forklares af færdighedsniveauer, alder og uddannelse

OLS-regression med anciennitet (kontinuert variabel) som den afhængige variabel og færdighedsniveau, alder og uddannelsesniveau som uafhængige.

	(1) Forskel i anciennitet i antal år	(2) Forskel i anciennitet i antal år, kontrolleret for alder	(3) Forskel i anciennitet i antal år, kontrolleret for alder og uddannelse
Niveau 0/1	0,0	0,0	0,0
Niveau 2/3	-1,9 **	-0,4	0,2
Niveau 4/5	-2,6 ***	-0,5	0,6
Alder		0,4 ***	0,4 ***
Uddannelsesniveau			-0,7 ***
Konstant	9,9 ***	-6,2 ***	-5,4 ***
N	3.491	3.491	3.491
R ²	0,006	0,275	0,282

Note: *** p-værdi < 0,01, ** p-værdi < 0,05 og * p-værdi < 0,1.

Kilde: PIAAC2.

Bilagstabel 2.3

Regression med antal arbejdspladser, der forklares af færdighedsniveauer, alder og uddannelse

OLS-regression med antal arbejdspladser de seneste 5 år (dummy-variabel lig med 1, hvis personen kun har haft én arbejdsplads, ellers er værdien 0) som den afhængige variabel og færdighedsniveau, alder og uddannelsesniveau som uafhængige.

	(1) Forskel i antal arbejdspladser i antal år		(2) Forskel i antal arbejdspladser i antal år, kontrolleret for alder		(3) Forskel i antal arbejdspladser i antal år, kontrolleret for alder og uddannelse	
Niveau 0/1	0,00		0,00		0,00	
Niveau 2/3	-0,09	***	-0,04		-0,01	
Niveau 4/5	-0,12	***	-0,06		0,01	
Alder			0,01	***	0,01	***
Uddannelsesniveau					-0,04	***
Konstant	0,50	***	0,03		0,065	
N	3.950		3.950		3.950	
R ²	0.005		0.097		0.105	

Note: *** p-værdi < 0,01, ** p-værdi < 0,05 og * p-værdi < 0,1.

Kilde: PIAAC2.

